

ARADI KÖZLÖNY

51. évfolyam, 263. szám

Főszerkesztő: STAUBER JOZSEF
1897—1932.

Kedd, 1936. november 17.

Bucuresti

Hétfő délelőtt minisztertanács volt Tătărescu kormányelnök vezetésével, amelynek során a kormányfő rámutatott arra, hogy Dimitru, a szenátus eddigi elnöke nem hajlandó újabb jelöltséget elfogadni e tisztség betöltésére. A minisztertanács elhatározta, hogy a kormány tagjai csaknem teljes számban megjelennek a szenátus ülésén, hogy szavazataikkal Lapedatut, a kormánypárt elnökjelöltjét támogassák. E választásnak nemzeti jellegű fontosságot kívánnak kölcsönözni. A határozat után a minisztertanács a december elsejei nemzeti ünnep rendezésének ügyével foglalkozott. December elsején ünnepli az ország Erdély (Ardeal) egyesülésének évfordulóját. Végleges döntés nem történt, miután bizonyos adatok hiányoznak még. Végül a kamarai és szenátusi munkálatokat felosztották a kormány tagjai között. Az ülésen lamandi kultuszminiszter javaslatot terjesztett elő, hogy a lefoglalt stilita templomokat nyilvánítsák állami vagyonnak. A minisztertanács elfogadta a javaslatot.

Jeruzsálem

A palesztinai helyzet megvizsgálására kiküldött angol vizsgáló bizottság első ülésén angol—olasz incidens keletkezett. A palesztinai angol főbiztos kétszáz vendéget hívott meg az első ülésre. Alig kezdett bele a főbiztos üdvözlő beszédébe, az olasz főkonzul hirtelen felállt helyéről és tüntetésszerűen elhagyta a termet. Az első percekben nem tudták megmagyarázni, hogy mi történt és csak később jötték rá, hogy távozása azért történt, mert ugyanabban a sorban, két székkal hátrább ült Abesszinia volt jeruzsálemi konzulja. Az angolok ugyanis még a diplomáciai terület legális tagjának tartják az abessziniai konzult és ezért számára is meghívót küldött a főbiztos. Az ülés másik érdekes mozzanata az volt, hogy a palesztinai arabok képviselői tüntetően távol maradtak az ülésről, bár őket is meghívták.

Páris

A Petit Parisien moszkvai jelentése szerint Szovjetország területén a letartóztatások száma még mindig emelkedik. Moszkvában 7, Leningrádban pedig 11 német állampolgár került a cseka őrizetébe. A letartóztatottak között két nő is van. A németeket kémkedéssel vádolják. Több kisebb orosz városban még 50 olyan orosz állampolgárt tartóztattak le, akik részben német származásúak voltak, vagy pedig összeköttetésben állottak a szovjetországi német intézményekkel.

A Matin azt írja, hogy a Szovjet azért tartóztatja le a német állampolgárokat, hogy válságos helyzetbe juttassa a szovjet—német kapcsolatokat. Ugylátszik — írja a lap — hogy a spanyol kudarcra való tekintettel a Szovjetnek ez maradt az utolsó teendője. Ezzel valószínűleg el akarja terelni a figyelmét a most már nagyobb mértékben megindult fegyverszállításokról.

A Népszövetség és a kisantant mellett tett hitvallást II. Carol király a trónbeszédben

A szövetségek megtartása mellett Románia hajlandó barátságra lépni összes szomszédaival a jelenlegi határok fenntartásának alapján

A parlament őszi ülészakát a hagyományos ünnepélyes formák között nyitották meg. A főváros ama utvonalaival, amelyen a királyi menet haladt végig, sűrű embertömeg lepte el és nézte végig a királyi menetet. Ófelsége Daumont-kocsiban, mellette Mihai nagyvajdával a királyi gárda által kísérve hajtott a parlamentbe, ahová pontosan déli tizenkét órakor érkezett meg. A kormány összes tagjainak jelenlétében hálaadó istentisztelet volt a mitropoliában, majd Ófelsége ellépett a diszszázad előtt.

A parlamenti ülésterem percekig szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a belépő uralkodót és Mihai nagyvajdát. Ófelsége mosolyogva fogadta a lelkesedés megnyilvánulását, majd annak elültével érces hangon, de nyugodtan felolvasta a trónbeszédet. A király hangja érezhetően emelkedett volt, amikor a hadseregéről és a határokról beszélt, amely részeknél a képviselők és szenátorok hangos tetszésnyilvánításban törtek ki.

A trónbeszéd szövege

A trónbeszéd a következőképpen hangzik: — Szenátor urak, képviselő urak! Boldog vagyok, hogy ismét az ország képviselőinek körében időzhetek. A jelenlegi törvényhozó testületek negyedik ülészaka alkalmából. Nagy megelégedéssel állapíthatjuk meg ma, hogy kormányom szorosán együttműködve az ország parlamentjével, áldásos erőfeszítéseket fejtett ki a nemzeti élet összes területein, lehetővé téve ezzel egy szilárd és folytatódó rendszer fenntartását, amelynek hála, egymás-

Az irás szabadsága és az irás felelőssége

— Szenátor urak, képviselő urak! Programjának végrehajtását folytatva, kormányom Önök elé terjeszti azokat a törvényjavaslatokat, melyek hivatottak, hogy befejezzék a megkezdett újjáépítési munkát. A már jóváhagyás végett a törvényhozás elé terjesztett törvénytervezeteken kívül be fogja terjeszteni a törvénykezés egységesítésére vonatkozó javaslatot, alkalmuk lesz felülvizsgálni a miniszteri felelősségről és a közvagyon védelméről szóló törvényt, amelyek hivatottak az állami élet törvényes és erkölcsi rendjének megerősítésére. Hasonlóképpen előterjesztik a sajtótörvényt, amelynek révén összhangba hozzák az irás szabadságát az irásért való felelősség elvével, amely nélkül a sajtó nem teljesítheti hivatását. Gabonaberaktározásokról, a mezőgazdasági termények osztályozásáról szóló törvényeket is beterveztük, amelyek révén kiegészítik a mezőgazdaság segélyezésére és támogatására vonatkozó javaslatokat, amelyek minden kormány első teendői közé kell hogy tartozzanak. A kötelező munkaszolgálatra vonatkozó törvénytervezet által teljessé vá-

után meg lehetett oldani számos és nehéz kérdést, amelyeket az idők szükségessége vetett fel. Az adósságok rendezése, az állami kötelezettségek likvidálása, a külföldi adósságok csökkentése, a költségvetési egyensúly biztosítása, a közhitel újjáélesztése, a közigazgatási háztartás állandósítása, a közlekedési főutó-erek újjáteremtésének megkezdése, kulturális, szociális és egészségügyi természetű befektetések, a szövetkezeti rendszer újjászervezése, a különféle szakkamarák újjászervezése, a mezőgazdaság irányítása és a mezőgazdasági termékek értékesítése, az ipar ösztönzése, a nemzeti munka védelme, a vidéki és a szakoktatás fejlesztése, az ifjuságnak új fegyelmi keretbe való beillesztése, a törvénykezés egyesítése, a hadsereg felszerelése — azok a főbb alkotások, amelyek együttesen határozott lépést jelentenek államunk megszilárdítása felé.

— Szenátor urak, képviselő urak! Nem kevésbé tölt el megelégedéssel az a fejlődés, amely a válság anynyi éve után ma az ország általános gazdasági életében mutatkozik meg. A termelés általános gyarapodása és a külkereskedelem hasznothajtó megeléknülése, amely ebben az évben hosszú évek óta nem ért felesleggel zárul, oly jele a gazdasági élet megjavulásának, amelyek a legjobb reményekre jogosítanak fel. Másrészt hála az ország pénzügyeiben teremtett rendnek és a gazdasági intézkedések figyelembevételére és kormányom előrelátása által remélhetjük, hogy ebben az évben a költségvetésben előrelátott államadósságok teljes fedezetet találnak.

lik az ifjuság katonai előkészítése a közmunkáknak szentelt program keretében. A köztisztviselői szabályzat felülvizsgálására vonatkozó törvényjavaslat a fegyelmi kérdések újjászervezésével oly tényt valósít meg, amelynek segítségével a köztisztviselők jogai pártatlan biztosítékot nyernek, viszont az állam érdekei hatóság védelmében részesülnek. A büntetések gyors alkalmazásával a muasztások esetén. A szociális törvény megváltoztatásával új eszközök teremthetők a vidéki szociális betegségek leküzdésére és jelentős hozzájárulások adódnak a falusi egészségügyi szerven megerősítésére. A szerzetesi kolostorok építésére vonatkozó törvényjavaslat biztosítja a hit régi otthonainak fejlődéséhez szükséges minimális lehetőséget.

„Minden áldozatot a hadseregér.”

— Szenátor urak, képviselő urak! Inkább, mint bármikor, a hadsereg, az állam létezésének alapja legnagyobb biztosítéka a békének és a határok védelmének. Ezért semmi-féle áldozatot megerősítéséért nem szabad saj-

Nyugtalanság Angliában, Franciaországban és Svájcban

a németországi folyók nemzetközi jellegének megszüntetése miatt
— Eden külügyminiszter beszéde az angol alsóházban —

Közös jegyzéket intéznek a német kormányhoz az érdekelt hatalmak

Londonból jelentik: Németország legújabb lépése, amellyel felmondta a versaillesi szerződésnek a víziutak forgalmára vonatkozó szakaszát, kedvezőtlen fogadtatásra talált Angliában. A Reuter szerint *illetékes helyen nagyon rossz néven veszik, hogy Németország ismét megszegte a versaillesi szerződést, ahelyett, hogy békés úton igyekezett volna a sérelmes helyzet megváltoztatására.* Az Evening Standard megállapítja, hogy Németország eljárása nem érinti közvetlenül Angliát. A Star a következő címet adja cikkének: *Németország szétépte az utolsó papírfoszlányt, amely Versaillesből megmaradt.*

Valamennyi angol ujság igen szigorú hangon tárgyalja a versaillesi békeszerződésnek német részről történt újabb megsértését. A Times a következőket írja: Hitlernek most már szokásává vált a vállalt kötelezettségek megszegése és e téren bizonyos egyhangúság következett be, még pedig éppenséggel nem rokonszenves vonatkozásban. A Harmadik Birodalom újabb ténykedése, amely nem nélkülözte a színházi külsőségeket, még nehezebbé teszi majd a birodalom számára a többi hatalmakkal való együttműködést. A Daily Telegraph szerint a birodalmi kormány állásfoglalása bevezetése az eddigi előjátékot követő végakordnak. A Morningpost rámutat arra, hogy *nyolc hónapja Európában nem volt „szenciális szombat”, úgy hogy ugylátszik szükségét érezték egy ilyen szenzációs hétvég megteremtésének. Európát a lélegzethiányos sulyos légkörében óhajtják tartani.* A jelentéktelen természetű erőszakosságok az kölcsönöz különös fontosságot, hogy *bevezetői lehetnek súlyosabb természetű önkényeskedéseknek.*

A legközelebbi meglepetés esetleg Danzig bekebelezése lesz a Német Birodalom részéről, különösen, ha Európa megszokja, hogy hidegen fogadja Németország cselekedeteit. Ebben az esetben Danzig bekebelezését egy Ausztria elleni erőszakosság követi.

Megállapítható azonban, hogy Németország számára az egyetlen veszélyt az jelentheti, hogy *egy napon tulsokat tesz fel a tétre és tul-*

**Bundák, szörmék
legolcsóbban**

Neuländer E. szücsnél
Fischer Elő-palota. 4576

becsüli Európa passzivitását. A Daily Herald így ír: A versaillesi békeszerződés eme záradékának felmondásával Németország szétszakította azt az utolsó kötöttséget, amely belső felségjogait érinti. Ezentúl tehát olyan szerződéses megállapodások következnek, amelyek a határon túl éreztetik hatásukat, közvetlenül érintik a külföldet, minthogy Hitler nem is titkolja, hogy igényt tart Danzigra, a Memel-vidékre és a gyarmatokra. (Rador.)

Az angol alsóház ma délutáni ülésén Atlee őrnagy, az angol munkáspárt vezére felszólalásában arra kérte Eden lord külügyminisztert, hogy nyilatkozzék a legutóbbi német lépés ügyében. Eden ezeket mondotta:

— A német kormány ismételen hangzott el elégedetlenségét a folyók nemzetközivé tételének számos vonatkozásával. Hitler német birodalmi vezér 1935. május 21-én kijelentette, hogy a versaillesi szerződés fennmaradt szakaszait, beleértve a folyók ellenőrzéséről szóló határozmányokat, a német kormány csak békés megegyezés útján való felülvizsgálás esetén hajlandó végrehajtani, amely az idők

nálunk és nem szabad elmulasztanunk. A kormányom által a hadsereg felszerelésére és az összes hadügyi szükségletek kielégítésére megkezdett munkát rendületlenül tovább kell folytatni. Az eddig elért eredményeket új befektetésekkel sürgősen ki kell egészíteni és biztos vagyok, hogy ennek a programnak a biztosítására a parlament hazafias elhatározással hozza meg a megfelelő határozatokat.

— Szenátor urak, képviselő urak! A vajadások közepette, amelyek a mai nemzetközi életet megrendítik, Románia külpolitikája ingadozás nélkül és magabizó nyugalommal folytatja kitűzött célját: a béke és a határok örök sérthetlenségének fenntartását. Kormányom meg van győződve arról, hogy ezt a célt az összes népek barátságos együttműködése révén, a Népszövetség keretén belül és szövetségünk megerősítése által lehet elérni. Eppen ezért erőteljesen támogat minden olyan ténykedést, amely a Népszövetség tekintélyének és erejének fokozását célozza és ugyanabban az időben fejleszti és kimélyíti Románia jelenlegi szövetségeit és ebből a célból szoros és állandó érintkezést tart fenn az összes szövetséges államok vezetőivel.

„A kisantant szétrombolhatatlan egység”

— Eme érintkezés kifejezését szolgálják a kisantant és balkáni szövetség állandó tanácsainak ismételt összejövetelei, amelyek alkalmat szolgáltatnak ezen államsoportok egységének, közösségének kifejezésére. A kisantant ebben az évben újabb megerősítést nyert azért, hogy elhatározták a kisantant államfőinek időszakos összejövetelét. Az első összejövetel ez év június havában Bucuresztben folyt le, amikor Benes Ede ur, a csehszlovák köztársaság elnöke és ő királyi fénysége, Pál jugoszláv régensherceg fővárosunkban tartózkodott és a román nép lelke mélyéből fakadó spontán üdvözülésének voltak központjai. A nemzet őstöne ily módon hitelesítette a kisantant szétrombolhatatlan egységét. Őszinte és lélekemelő lelkesedése uralkodott az idő alatt, amikor Csehszlovákiát meglátogattuk. Az egész csehszlovák nép által történt fogadtatásunk fényes külsőségei és szívélyessége révén is meghatottak bennünket és kitörölhetetlenül íródott be emlékezetünkbe. Románia, amikor oly nagy sulyt helyez a szövetségek megtartására és megerősítésére, nem huzódik attól, hogy ugyanabban az időben baráti viszonyra lépjen az összes államokkal különösen pedig szomszédaival, jelenlegi határaink biztosítása mellett. Bizonyosságot téve arról, hogy ezen a módon is a béke céljait és annak fenntartását szolgálja.

— Szenátor Urak! Képviselő Urak! Az aggodalom légkörében, mely ma az egész világra nehezedik, kötelességem az összes románok felelősség érzetére apellálnom. Hivatásom az élet vajadásai fölé emel, hogy a nehézségek és veszedelmek idején az összes románok egyesülését kérem. A nemzet erőt nem szabad belső harcokban felemészteni, amelyet nagy áldozatokkal elődeink bíztak ránk. Népem nevében kérem, hogy hangomat mindenütt hallják és meghallgassák. Abban a reményben, hogy önök valamennyien ugyanezekről vannak áthatva, a mindenható áldását kérem az Önök munkásságára és a parlamenti ülészakot megnyitottnak jelentem ki.

A miniszterelnök beszéde

A megnyitás után a többségi képviselők értekezletet tartottak, melyen Tătărescu miniszterelnök mondott beszédet, kifejtve, hogy a liberális párt a kormányzás negyedik évébe lépett, ahogy ezt ő ezelőtt 3 évvel megjósolta.

— Megtettük kötelességünket az országgal szemben — mondotta Tătărescu, — legyőztük a nehézségeket, elhárítottuk az akadályokat. Kérem a képviselőket, hogy mint eddig, ezután is működjenek közre az ország megerősítésének munkájában. A párt mindenkor szolidáris volt velünk. Biztosítok mindenkit, hogy a ratiuanu Dinut ezentúl is meghallgatjuk. A külpolitikai helyzet ma igen komoly és ma inkább van szükség közönségre, mint bármikor. Kérem a képviselőket, hogy ne mérgecsik el a pártot belül a helyzetet.

folyamán amugyis elkerülhetetlen lesz. Többé-kevésbé folytatnak a tárgyalások ebben a kérdésben jelentékeny sikerrel abból a célból, hogy összeegyeztessék a német kívánságokat más érintett államok érdekeivel. Ilyen körülmények között az angol kormány sajnálja, hogy éppen abban az időben, amikor a megbeszélések még folytak és a Hitler kancellár által adott biztosítékok ellenére, a német birodalmi kormány ismét egyoldalú eljárást követett. Ezt a sajnálkozását nem az a fájdalom sugalta, mintha a német döntés fontos kereskedelmi érdekeket károsított volna meg, hanem hogy az ilyen eljárás megnehezíti a nemzetközi viszonylatok folytatását.

Párisból jelentik: Valamennyi politikai párt egyhanguan elléli Hitler újabb szerződésességét, amelynek tényleges hatása nincsen és csak arra jó, hogy ismét beigazolja, miszerint Németország mai vezetői teljesen megbízhatatlanok a szerződések betartása tekintetében. A népfőnt részéről kijelentették, hogy ez újabb ok a Hitlerrel való tárgyalások ellenőrzésére és viszont fontos biztonsági szerződések megerősítésére.

Az Echo de Paris ezt írja:

Németországnak ez a lépése remélhetőleg jó lecke ez nálunk azok számára, akik azt akarják, hogy szakítsanak meg minden összeköttetést szövetségeseinkkel csak hogy Hitlerrel tárgyalhassunk.

A Le Temps így ír: A nemzetközi szerződések rendszeres megsértése a legerélyesebb tiltakozást váltja ki mindazokból az államokból, amelyek a Népszövetség tagjai. Ilyen módon lehetetlen lesz a nemzetközi szerződések betartása, ami pedig a civilizált világban szabály volt. (Rador.)

Bécsből jelentik: Az osztrák sajtó részletesen foglalkozik azzal a visszhanggal, amelyet Németország újabb szerződésességére a különböző fővárosokban keltett. A lapok hangsúlyozzák, hogy különösen Svájc nyugtalan, mert hiszen Helvécia éppugy, mint Ausztria, nélkülözi a tengerhez való kijáratot. Bécsi hivatalos körök igen tartózkodóan kezelik a nemzetközi folyamatokkal kapcsolatos német határozatot és megállapítják, hogy a Harmadik Birodalom kormányának ez az intézkedése nem érinti a nemzetközi Dunabizottság szerepét, annál kevésbé, mert ennek székhelye Bécsben van, ahol december 3-án ülészik. (Rador.)

Párisból jelentik: Az Excelsior azt írja, hogy az érdekelt hatalmak bizonyára közös választ adnak Németországnak arra a lépésére, amellyel a folyók nemzetközivé tételét megszüntette. Ebben a közös jegyzékben meg fogják kérdezni a német kormánytól, hogy milyen rendszerint óhajt ezután életbeléptetni a folyók hajózhatása tekintetében.

Római hírek szerint Olaszország nem fog csatlakozni semmiféle Németország ellenes tiltakozáshoz és azzal fogja ezt az elhatározását megindokolni, hogy mindaddig nem vesz részt semmiféle európai kollektív akcióban, amíg abessziniai háttársait el nem ismerik.

Jön! CORSO: Jön!

Leaton 565.

MULASSUNK REGGELIG

PAUL HÖRBIGER, ADELE SANDROCK
LIZZI HOLZSCHUH

STOLZ-zene, nagyszerű zenés vigjáték,
csupa humor és jókedv.

HÁROMNYELVŰ FELIRAT!

Ma és holnap: „UTOLSÓ AKKORD”.
Tasnády F. Mária, Willy Birgel,

Lil Dagover

Előadások kezdete: 5, 7¼ és 9¼ órakor.

Arad társadalmának impozáns részvétele mellett

Eltemették dr. Nagy Sándort

Részvétel a sujtott családnál — Dr. Vágvolgyi Lajos főrabbi, dr. Parecz Béla és dr. Grozda Aurel bucsubeszédei

Mély megdöbbenést, őszinte részvételt keltett dr. Nagy Sándor közbecsülésben és szeretetben állott aradi ügyvéd, a Magyar Párt aradi tagozata alelnökének tragikus körülmények között, megdöbbentő hirtelenséggel az aradi törvényszék tárgyalótermében bekövetkezett halála. Egész vasárnap és hétfőn délelőtt az aradi és aradmegyei közélet reprezentánsai, a magyarság vezetői keresték fel a mélyen sujtott családot részvétnyilvánításukkal s járultak a koszorúkkal és virágcsokrokkal beborított ravatal elé, hogy utolsó tisztelítüket lerójják az elhunyt emléke iránt.

Hétfőn délelőtt a Magyar Párt aradi tagozata választmányi ülést tartott, amelyen dr. Parecz Béla elnök kegyeletteljes szavakkal emlékezett meg az elhunyt érdemeiről, amelyeket a pártnál kifejtett odaadó, lelkes munkásságával szerzett. A párt választmánya elhatározta ezután, hogy koszorút helyez el dr. Nagy Sándor koporsójára és megbizta dr. Parecz Bélát, hogy az aradi tagozat nevében részvétét fejezze ki az elhunyt özvegyének és családjának, valamint hogy a temetésen Arad magyarságát reprezentálja. A déli órákban egyébként a budapesti rádió is megemlékezett dr. Nagy Sándor elhunytáról és megállapította, hogy halála nagy veszteség nemcsak az aradi, hanem az egész erdélyi (aradai) magyarságra.

Előkelő gyászoló közönség

Már a kora délutáni órákban nagy számban gyülekezett a gyászoló közönség a Bulev. Regele Ferdinand 2. számú gyászháznál, ahol megjelent dr. Coțoiu Romulus polgármester a város, Purgly László, az aradmegyei Magyar Párt elnöke, dr. Parecz Béla, az aradi tagozat elnöke, Fränkl Alfréd főtitkár, Fényes Lóránt titkár a Magyar Párt nevében, dr. Moldovan Silvius, az aradi ügyvédi kamara dékánja, dr. Sárbu Gheorghe, dr. Micloși Emil választmányi tagok, dr. Pap Teodor, dr. Grozda Aurel (Butyin-Buteni), dr. Weil Károly és még számos más ügyvéd az aradi ügyvédi kamara képviselőiben, azonkívül dr. Marsieu Justin volt prefektus, az aradi és aradmegyei nemzeti-parasztpárt elnöke, dr. Angel Stefan volt polgármester, dr. Botiuc Alexa volt polgármester, dr. Ursu Ioan volt polgármester, Domán Sándor, a Kereskedelmi Testületek Szövetségének elnöke, Neuman Ede, Neuman Ferenc, Faragó Rezső, Tauszk Jenő és még sokan Arad előkelő társadalmából.

Pontban három órakor kezdődött meg a gyászszertartás. A koporsót levitték és — hogy a főutvonal forgalmát ne akassza meg a gyászünnepség — a Str. Muresuluiiban helyezték el a koporsót és itt folyt azután le hatalmas közönség részvételével a szertartás további része. Weisz Sándor főkantor vezetésével az aradi hitközség kitűnő énekkara gyászdalokat énekelt, majd dr. Vágvolgyi Lajos főrabbi mondotta el megrázó, festői képletekben gazdag gyászbeszédét. Az igazság megrendíthetetlen harcosaként emlékezett meg dr. Nagy Sándorról, aki az igazságnak szentelte egész életét és azt szolgálta utolsó leheletével is. Elhivatottja, szerelmese volt az elhunyt az igazságnak, szívével és lelkével. Méltatta ezután nagy tudását, szónoki tehetségét, amely valósággal elkápráztatta embertársait. Ezután arról a nagy szeretetről emlékezett meg, amelyet családja iránt érzett.

Kizárlák Svájcban a kommunistákat a közigazgatásból

Bernből jelentik: A baseli kantonban vasárnap népszavazást tartottak azon törvényjavaslat felett, amely a kommunistákat kizárja az állami közigazgatásból. A választópolgárság idővágta a törvényjavaslatot.

— Jaj, hogy csóktalanul kellett tőlük elválnia — mondotta áhitatos csend közepette, majd így fejezte be beszédét: — Istenünk, küldj békét az öröklétkbe vonulónak, küldj békét a gyászoló családnak.

Az énekkar újabb gyásznéke után dr. Parecz Béla, az aradi Magyar Párt elnöke bucsuztatta az elhunytat. Kijelentette, hogy megrendülve jelent meg a szomorú novemberi napon, hogy elbucsuztassa a kedves barátot és koporsója mellett méltassa azt, akinek egész élete nyitott könyv volt előttünk.

— Egy régi legenda mondja — jelezte ki — hogy amikor egy gyermek megszületik, bölcsőjénél egy angyal jelenik meg és elhelyezi adományait. Ezek az adományok azután a gyermek egész életének kialakulását döntik el. Az egyiknek üzleti érzéket, a másiknak szervezőképességet, a harmadiknak szóróki vagy a kötő tehetséget ad és az adomány elkíséri a megszületett embert egész életében. Nagy Sándor dr.-nak pazar adományokat helyezett el az angyal, éles ésszt, logikát, szónoki tehetséget, szellemességet, fantáziát, igazságszeretetet, mindent, ami egy embert boldoggá tehet. Nagy Sándor dr. — az igazság bajnoka lett. A bíróság előtt a jogkeresők igazságáért harcolt és fényes sikereket aratott logikájával, judiciumával, szellemes fantáziájával és nagy tudásával, a politikában pedig nemzetéért küzdött. Az impériumváltozás után hiü maradt önmagához,

megmaradt jó magyarnak, aki teljes szívvel, lélekkel, energiával, tudással a kisebbségi magyarságért folytatta harcát.

Ha más orientációt keres, sokkal könnyebben érvényesülhetett volna, több lehetőséghez jutott volna. De dr. Nagy Sándor vállalta a mi magyar sorsunkat, a küzdelmes kisebbségi sorsot és a magyar nyelvért, magyar iskoláért folytatta munkásságát. Jutalmul mit kaphatott? Az aradi Magyar Párt alelnöki tisztjét, a nagy népszerűséget és testvérei szeretét.

Parecz dr. ezután kijelentette, hogy az Országos Magyar Párt aradi tagozatának és az aradi és aradmegyei magyarság nevében mélyen lesújtva bucsuzik dr. Nagy Sándortól, aki oly szépen élt és oly szépen halt meg, mert ott a fórumon adta vissza az Urnak lelkét, azon

Nagy német fémipari vállalat,

mely kiváltképpen

mérőeszközöket (manométer, armaturákat, hőmérők stb.) és petrolium és gőzkazánok részére, valamint az összes ipari ágak részére állít elő, amelynek gyártmányai világhírűek lettek, Aradon

K E R E S

16kezerős és jól bevezetett céget, amely az eladásnál mérnököket foglalkoztat, készítményeinek

jutalék mellett való árusítására.

Az áruaktárnak saját számlán történő vezetése megkívántatik.

Sz. ajánlatokat német vagy román nyelven „M. 737” jellege alatt Rudolf Mosse S. A. hirdetői iroda, București I. Bdul Brat-anu 22. továbbít.

a fórumon, ahol harcolt, mint a hűséges katona a csatatéren.

Mély impressziót keltett az aradi Magyar Párt elnökének bucsuztatója, amely után az aradi ügyvédi kamara nevében dr. Grozda Aurel butyini (buteni-i) ügyvéd beszélt. Az aradmegyei ügyvéd szép szavakkal méltatta azt a munkásságot, amelyet Nagy Sándor dr. az igazságért kifejtett és rámutatott arra, hogy a háborúelőtti időkben a régi gárda, amelynek ő maga is tagja, tisztelte és becsülte az elhunytat, még akkor is, amikor más koncepciókért, más ideálokért küzdött. A történelmi változás után Nagy Sándor dr. továbbra is megrendíthetetlenül szolgálta az igazságot és tragikus, hogy éppen munkásságának 40-ik évfordulóján sujtott le rá a kérélhetetlen halál. Nagy Sándor dr. — mondotta — hősiessé el-esett — a munka frontján.

— Sándor testvér, régi barát, ha egykoron ellenfelek is voltunk, de a lelkek mélyén iz-zott a barátság tüze.

Az aradi ügyvédi kamara nevében fejezte ki mély együttérzését és részvétét és elhelyezte a koporsóra a kartársak szeretetét, becsülését és elismerését.

Az énekkar újabb gyásznéke után megindult az impozáns menet a zsidótemető felé. A temető bejáratánál újabb gyásznéke következett, majd tovább haladt a menet az egyik kriptá felé, ahol ideiglenesen elhelyezték dr. Nagy Sándor koporsóját. A temetőben még a kovaszinci (covasinti) szőlőművelők nevében Lucutia Mihai görögkeleti esperes beszélt röviden és rámutatott arra, hogy az elhunyt, akinek az aradmegyei községben volt a szülője, milyen atyai módon, szeretetteljesen bánt munkásaival. Ezzel a gyászszertartás véget ért, a koszorukat és csokrokat elhelyezték a kriptában és a gyászoló közönség eltávozott a temetőből, ahol örök álmát a ussza ezután egy igaz férfiú, akit az egész város szeretett és aki oly váratlanul elhagyott bennünket.

Legújabb

NŐI TÉLI-KABÁTOK, RUHÁK

ARAD

RADÓ

TIISOARA

Feltűnő olcsó árak!

Oriási választék!

CONSUM és INLESNIREA tagok bevásárlási helye. 4577

A koporsóra helyezett koszorúk

Nagy Sándor dr. ravatalára a következő feliratu koszorukat helyezték el:

„Siratunk, amig élünk — Ilona, Laci”. — „Alelnökünknek — a Magyar Párt aradi tagozata”. — Szeretettel kegyeletképpen nagybátyánknak — Laci és Agnes”. — „Mély fájdalommal utolsó üdvözléssel — a Magyar Párt ségái tagozata”. — „Mult regretatului contra-te — Baroul Avocaților”. — „Sándor bácsinak — a pécskai (rovinei) tagozat”. — „Drága Sándorunknak nagy, nagy szeretettel — Margit és Miklós”. — „Kegyelettel — Lengyel-család”. — „Régi jó barátunknak — Stauber-család”. — „Szeretettel — Ely és Tibor”. — „Szeretettel volt főnökömmek — dr. Páris Vil-

mos”. — „Kegyelettel, szeretettel — Ida”. — „Drága Sándorunknak — Marietta és Béla”. — „Kegyeletünk jeléül — Szuchy és neje”. — „Igaz részvétellel — Grosz Józsefné”. — „Részvétellel — Spitz-család”. A koszorukon kívül még számos csokor érkezett Nagy Sándor dr. ravatalára.

URANIA 5, 7.15 es 9.15 órákor

Telefon 2-32.

Már csak rövid ideig!

„Hadnagy ur, Bobby”

A legesodálatosabb művészpár: Gustav Fröhlich és Lida Baarowa remek zenés vígjátéka. A bécsi humor legnagyobbjaival: Adele Sandrock, Georg Alexander.

Legújabb Erzsébet-napi ajándéktárgyak

legolcsóbban, óriási választékban

M. FISCHER üveg-, porcellánagyáruházában

Fehér Kereszt sarok.

Telefon: 379.

A Magyar Párt a parlament elé viszi a románai magyarság sérelmeit

Az elnöki tanács és intéző-bizottság kétnapos tanácskozásain számbavette a magyarság mai helyzetét

Kolozsvárról (Clujról) jelentik: Az Országos Magyar Párt folyó hó 13-ik és 14-ik napján tartotta meg az elnöki tanács és parlamenti csoport, majd ezt követően a központi intéző-bizottság ülését, melyeken a tagok csaknem teljes számban vettek részt.

Az ülés első pontjaként dr. Inczedy Jókman Ödön ügyvezető alelnök terjesztette elő a Párt működéséről szóló jelentését, melyet dr. Willer József képviselő főtitkárnak a parlamenti csoport munkájáról szóló beszámolója követett. E jelentésekkel kapcsolatban indult meg az intézőbizottság tárgyalása.

Az Intézőbizottság elhatározása alapján a magyar képviselők ezen és egyéb jogtalanságokat (nyugdíjasok, rokkantak, elbocsátott tisztviselők stb.) a parlament elé tárják és ezek között azon törvényellenes intézkedéseket is, melyek az interim-bizottságok további működését lehetővé teszik, melyek a községi taxák törvénytelen kivetésével a nehezen orvosolható sérelmek özönét okozzák.

Az Intézőbizottság megbizta a Párt parlamenti tagjait, hogy minden lehető kövessenek el a sajtótörvény javaslatának a sajtószabadságot és a magyar újságírók létérdekeit

veszélyeztető tervével szemben.

Az Intézőbizottság a biharmegyei (bihori) és nagyváradai (oradeai) tagozat határozata alapján megismételte már eddig is elfoglalt álláspontját, hogy nem tesz különbséget keresztény és zsidóvallású magyarok között, kik magukat a magyarság közösségébe tartozónak vallják.

Az állampolgársági kérések

Sulyos sérelemként állapította meg az Intézőbizottság azt a sajnálatos körülményt, hogy még ma is jelentékeny számú állampolgárság megállapítása iránti kérés fekszik elintézetlenül és így számtalan szerencsétlen magyar van kitéve mindazon hátrányoknak, melyeket az állampolgárság hiánya okoz.

A mindvégig magas színvonalon mozgó tárgyalás befejezésével az Intézőbizottság lelkes ováció között fogadta el dr. Bernády György indítványát és biztosította nagyrabecsüléséről és oszthatan bizalmáról ugy a Párt elnökét, mint a pártvezetőség tagjait, kifejezést adva megütközésének a fölött a válasz felett, melyet Titulescu akkori külügyminiszter a parlament színe előtt az elnöknek adott.

Színház - Művészet

„Az elvált asszony”

Operett-repriz a Magyar Színházban.

Manapság válóperek tárgyalásain nem éneklük a házasság dicsőhimnuszát, kétségtelen azonban, hogy Fall Leó felelevenített operettje: „Az elvált asszony” eléggé jól állotta a közbeeső két évtized izlés, divat és ritmusváltoztató forradalmát. Fall Leó zenéje frissen hat és az operett tartalma is igen alkalmas volna megfelelő modernizálásra. Mielőtt a szereplőkről megemlékeznénk, érdemesnek tartjuk általánosságban megjegyezni, hogy igen elismerésemelől a színházvezetésnek minél változatosabb műsorra irányuló törekvése, azonban ennek tulságos meghonosítása, különösen pedig egy-két előadásra alkalmas reprizek sűrű színrehozatala könnyen a szereplők készütségének rovására mehet.

A darab szereplőinek legélen a két női főszereplőről kell megemlékeznünk. Trillap Ilonka bájos, disztíngvált hangja a legnehezebb zenei részekkel is könnyedén megbirkózott. Minden adott-sága megvan arra, hogy a régi nagyoperettek primadonnáira emlékeztessen. A reprizelőadás másik lelke Gábor Mara volt, aki temperamentuma, kedélye, ragyogó toalettjei mellett hangjával is beleilleszkedett a régi békeoperett hangulatába. Bonviván szerepben ez alkalommal először találkoztunk Tarnai Józseffel, aki megjelenésével, biztos mozgásával és intelligens játékmódorával minden más, előző személyi kísérletnél helytállóbbnak látszik a szerepkör betöltésére. Horváth László elegáns egyénisége előnyösen érvényesült szerepe keretei között. Varga Ilus úde fiatalos és frissessége általános tetszéssel találkozott. Ifj. Szendrey Mihály és Kozma Hugó karakteralakításai elismerésemelől. A többiek: Lenkei István, Lukács Ede, Kun Dezső és a kisebb epizódszereplők több-kevesebb indiszpozícióval küzdöttek. A zenekar Csányi Mátyás vezényletével a legjobb szándékával törekedett az operett zenei motívumait kihangsúlyozni. (k.)

„Szivdobogás”

Szép Ernő vígjátékának premierje.

A színház próbatermeiben és a színpadon nem ismerik a pihenést. Amíg az egyik ujdonság már annyira elkészült, hogy a premier napját ki lehet tűzni, új darabra vagy nagyszerű régi darab felélesztésére készül a színészek lelkes és szorgalmas csapata. A közelmúlt premierjei és reprizjei között a prózai együttes olyan ujdonságot tett premierre érett, amely igazi csemegéül szolgál a színházbaíró közönségnek.

Az az ujdonság, amelynek ma, kedden lesz a bemutatóelőadása, a „Szivdobogás”, Szép Ernőnek, a halkszavú poétának remekbe készült vígjátéka. Budapesten nemcsak nagy sikert aratott, hanem valóságos meglepetést keltett, mert egészen más, mint amit Szép Ernő előző darabjaiban színpadra vitt. Szép Ernő hűbájos költészete ezt a színpadi munkát is átszövi, de valami sajtóságon kedves humorral fűszerezi a jeleneteket és bájjal ruhazza fel a figuráit.

A színház prózai együttese nagyszerűen felkészült a mai premierre. A fő női szerepet Varga Ilonka játssza, aki voltaképpen ezuttal mutatkozik be neki való szerepben. A fiatal, talentumos színésznő már eddigi szereplésével is kiérdemelte a közönség elismerését és bizonyára ebben a nagy szerepben is rá fog szolgálni a tapsra és dicsőretre. A többi szerepet a társulat legjobb erői: Bálint Anna, Lázár Hilda, Horváth László (aki a rendezést is végzi), Kozma Hugó, Jávor Alfréd, ifj. Szendrey Mihály és Lenkei István játsszák. Külön érdekessége az előadásnak egy ritmikus táncóra, amelyen gyermekszereplők vesznek részt. Az ujdonságot érdeklődéssel várja a közönség.

* „A csavargólány” — ötödször. Több oldalról megnyilvánuló óhajlás következtében a színház igazgatósága szerdán ismét műsorra tűzte „A csavargólány”-t, a múlt hét szenzációs ujdonságát. A Ravel-bolerót ezuttal is Gábor Mara, Pethő és Wiesner táncolják. A szereposztás ugyanolyan, mint a premieren volt.

AZ ARADI MAGYAR SZÍNHÁZ (TEATRUL ORAȘANESC) HETI MŰSORA:

Szerda este fél 9 órakor: „A csavargólány”. Operett. A Ravel-bolerót táncolják: Gábor Mara, Pethő Sándor és Wiesner József. A premier szereposztása.

Csütörtök este fél 9 órakor: „Az elvált asszony”. Fall Leó operettje.

Péntek este fél 9 órakor: „Mese a Grand Hotelben”. Ábrahám Pál világsikerű operettje. Bemutató-előadás. Rendező: Kozma Hugó. Karnagy dr. Bródy Miklós. Főszereplők: Trillap Ilonka, Gábor Mara, Lázár Hilda, Horváth László, Kozma Hugó, ifj. Szendrey Mihály, Olasz Lajos, Kun Dezső, Pethő és Wiesner táncosok. Ut diszletek, ragyogó kiállítás.

* „Az elvált asszony”. A hétfői repriz meghozta a Fall-operettnek, „Az elvált asszony”-nak a megérdemelt sikert. Sokan nem gyönyörködhetettek a pompás előadásban és ezért csütörtökön megismétlik.

Magasnívóju emlékünnepelely

az aradi református egyházban. — Tavaszty Sándor dr. értékes előadásai

Négyszáz évvel ezelőtt látott napvilágot a nagy reformátor, Kálvin János életének alapvető munkája, az „Institutio Religionis Christianae” (A keresztényen vallás alapvonala) Bazelben. Ezt a nevezetes évfordulót az aradi református egyház méltó keretek között ünnepelelte meg. Az ünnepelely alkalmából Aradra érkezett dr. Tavaszty Sándor, a neves kolozsvári (cluji) teológiai tanár, aki a nap folyamán két ízben is ismertette az „Institutio” jelentőségét.

Az ünnepelely délelőtt istentisztelettel kezdődött, amelynek ünnepelely beszédét dr. Tavaszty Sándor mondotta el. Délután öt órakor magasszínvonalú értékes műsorra egybekötött templomi ünnepelely keretében emlékeztek meg a nevezetes dátumról. Az ünnepelely a XV. zsoltár elénekélelyével kezdődött, ezután dr. Tavaszty Sándor lépett a szónekelely emelvényre és a megjelent nagyszámú közönség feszült érdeklődésével kísérve mondotta el mélyenszántó és elvont tartalma ellenére is lebilincselően érdekes emlékbeselelyét.

— Kálvin János főmüve, az „Institutio Religionis Christianae” jelentőségét és kimagasló voltát mindenekelelyt az a tény adja meg — mondotta a szónekelely —, hogy minden sorában és mondatában nemcsak Istenről beselely, hanem a mü az Istennek való személyes találkozás élményét sugározza.

Tavaszty Sándor dr. ezután kifejelelte, hogy Kálvin alkotása azonfelül, hogy egy látnekelely erejű ember felismeréselely közli az ember örök belső vívdásáról és megmutatja az egyeelen és örök utat Isten felé, de ezenfelül, mint írói alkotás is ugy irányánál, mint dinamikájánál fogva örök, mulhatatlan értéket jelent. Az Institutio egyekeként a mai francia irodalmi nyelv alapját vetette meg.

A mindvégig magas nívón mozgó, emelkedett szellemelely emlékbeselely után a műsor további része következett. Trillap Ilonka, az aradi színház rokonszenves és kiemelkedő tehetségű primadonnája Hummel: Hallelujáját énekelte el és gyönyörű csendő hangja mélysegelely átérzélelyel tükrözlelte vissza a vallásos tárgyú dal áhítatát. Trillap Ilonkát Csányi Mátyás, a kiváló karnagy és zeneszerző kísérte orgonán és kísérlelelye maga külön művészet volt. Az énekszám után szavalelyt következlelte. Ez alkalommal az aradi színtársulat egy másik, fiatal művésze, Tarnay József László Sándor „Kálvin szobráhál” című költelemelelyt adta elő. A szavalelyt valósággal magával ragadta a templom közönségét. A fiatal színművésze, akit az aradi közönség a színpadról még csak igen kevésselely ismer, ez alkalommal kivételes előadólely készségét csillogatlelte meg. Ércesen zengő hangja betöltölte a templomhájelelyt, előadás-módjának drámái ereje és kifejezőképelelye különleges művészelely élményként hatott. Utána Györi Tibor Giordani: „Caro mio ben...” című dalát énekelte és mély, bársonyos hangja hatásosan érvényesült. Bogdány István zeneszerző és zenetanár látta el nagy hozzáértélely az orgonakísérelelyt ugy itt, mint a következő műsorszámnal, amelynek során Freimann Sándor Tradella: „Picta Signore” című szerlemelelyét interpretálta gondokán. Freimann kiforrot művészelely és csellelyszáma mély hatást keltett. A szépen összeválogatott, ünnepelely műsorelely ezután a CV. zsoltár elénekélelye fejezte be. Este a református egyház vezetéselelye vacsorát adott a vendég Tavaszty Sándor dr. tisztelelyére, amely közvetlen hangulelyban folyt le.

CENTRAL JOHN WAYNE:

KIVÁNATRA MÉGHOSSZABBITVA !!

„Betyárvilág”

Érdekesítö, izgalmas COW-BOY-film. Előadások kezdete: 5. 7¼ és 9¼ órakor. Telefon: 285.

O'Neill és a Nobel-díj

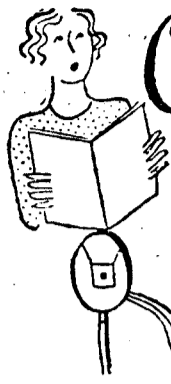
*

Pirandello után O'Neill — mintha a svéd akadémia szándékosan előtérbe helyezné a dráma-irodalom formái újítóit. Pedig a Nobel-díj nem irodalmi extravaganciák jutalmazására szolgál, hanem az ugynevezett abszolút irodalmi érték megkoszoruzására. Ilyen és ehhez hasonló hangokat már az első pillanatban lehet hallani, különösen a franciák részéről, akik nemcsak irodalmi okokból szerették volna Paul Valérynak megszerezni a Nobel-díjat. Paul Valéry valóban régóta esedékes a Nobel-díjra, a rangsorban mindenesetre fenntartott helye van s előbb vagy utóbb sor kerül rá, ehhez kétség nem férhet. Ha van korunknak husz Nobel-díjra méltó írója, akkor Paul Valéry az első helyen áll közöttük. De azért a döntés igazságos volt és megnyugtató. Nem szabad megfélemlíteni arról, hogy a svéd akadémiahoz mégis csak közelebb áll a svéd irodalom. A svéd irodalom nagy hagyományai mindig nyomni fognak a mérlegen a Nobel-díj kiosztásánál és O'Neill már régóta az egyetlen, aki követni meri Strindberg komor és baljós szárnyalását. A kornak, amelyben a dráma-irodalom egészen kivételes magaslatokig jutott el s nem annyira Ibsen, mint inkább Strindberg jóvoltából — talán legkevésbé méltányolt tüneménye éppen a drámaíró Strindberg volt. Ibsen hatásosabb volt, mert mondanivalói talán közelebb állottak a kor gondjaihoz és mert mindig tudott jó és nagy szerepeket írni, ellenben Strindberg volt a dinamikusabb és tragikusabb író a színpadon. Ibsen nem olyan vészjósló, mert több benne a költői szárnyalás, de Strindberg vitte vissza a modern drámát oda, ahol minden dráma őstörvénye fadkad: a görög tragédiához. (Na és természetesen Hebbel.) Utóbb volt ebben az értelemben és sokáig tartott, míg végre követőre talált O'Neillben. Ő volt a sophokhesi dráma mestere, ellentétben a formaművészekkel és ellentétben mindazokkal, akiket elnyelt a naturalista dráma. Ebből a szempontból tehát érthető a svéd akadémia döntése. S érthető még egy szempontból: Amerika olyan új és merész irodalmi csapásokat vágott egész sereg nagy és aktuális probléma és egy nagyon is korszerű élet szemlélet számára, hogy lehetetlen többé európai magánügyként kezelni az irodalmat.

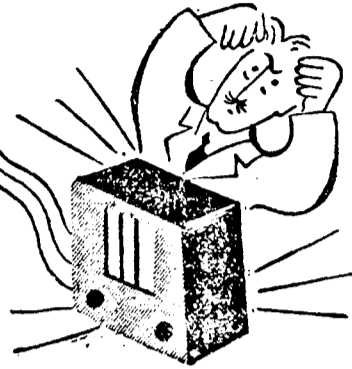
Nagyon valószínű, hogy ma már Sinclair Lewis jutalmazásánál is ez a szándék vezette a svéd akadémia. Ambár Sinclair Lewis sokkal kevésbé reprezentálja a modern amerikai irodalmat, mint O'Neill. Magát az amerikai embert talán igen, hiszen nincs is nála amerikaibb izü író, — de vajjon ez a hamisítatlan amerikai iz őszintén és mélyen feltárja-e Amerika lelkét? Sinclair Lewis sok érdekessé és találatot mondott nekünk az amerikai ember életéről és azt sem lehet tagadni, hogy eredeti és rokonszenves irodalmi formákat talált mondani valói számára, — de azért legalább tíz különb prózaírója van Amerikának nála. John Dos Passos pl. nemcsak abban sokkal inkább amerikai, amit mond, hanem abban is, ahogyan mondja. Egyedülálló és egészen kivételes írói kvalitásokat ragyogtató művet írt Newyorkról, mint formaművész pedig egyetlen méltó párja O'Neillnek. Író, aki rendkívüli mondanivalóval áll elő, kikerülhetetlenül megteremtí saját formáit és saját nyelvét is, — különben mindig disszonanciák keverednek muzsikájába. S ez a hiba Sinclair Lewis pályáját végigkíséri. Dos Passos azonban új formát, új nyelvet kreált új mondanivalóhoz s nem tudom, James Joyce mellett van-e korunknak még egy regényírója, aki ennyire merészen új utakat nyitott volna az irodalomban, mint ő. A dráma terén már több az eredményes és hatásos kísérletező, — igaz, hogy mindig több is volt. Csak hogy O'Neill formái újításában valóban kevesebb az extravagancia, mint például Pirandello műveiben, igaz, O'Neill nem igyekezett mindig letki aberrációkat színpadra vinni. Nála sem hiányzott a modern lélekboncoló szemlélet hatása. A „Különös közjáték”, talán leg-híresebb és legnagyobb sikerű darabja ugynevezett freudista-darab, — de ahol megoldhatatlan probléma elé állítja az írói becsvágy, ott ügyes trükk segít magán s nem úgy, mint Pirandello, aki a hatásos lélekelemzés kedvéért kibujtatja bőrük-ből alakjait és fejtegetjére állítja az egész színpadot.

O'Neill világa színes és változatos, minden darabja formai meglepetéseket tartogat, nyelve szuggesztív és gondolatébresztő. Egyike azoknak az íróknak, akik nélkül a huszadik század irodalma nemcsak szegényebb lenne, hanem más is.

„Önagysága nem hibás...”

de a legszebb énekszó is eltorzul, ha a csövek nem bírják a munkát.

UJ
TUNGSRAM
CSÖVEKKEL
ismét remekül szól
rádiója.

Magánfeleknek és viszonteladóknak legolcsóbb árakon: 5207

SZABÓ ALBERT Arad,
Bul. Regina Maria 20

Beszerezhető: **Kalmár József** electrotechnikai rádió üzletében
Strada Brătianu 1. 5204

Egők, csillárok, **Varga Testvérek** villanyszerelőknél,
5205 rádiók Arad, Sír. Alexandru 1.

Álhírlapírók alkonya

Mircea Djuvara igazságügyminiszter nyilvánosságra hozta az új sajtótörvény-tervezetét, amely rövidesen megszavazásra kerül

Bucurestiből jelentik: Mircea Djuvara igazságügyminiszter megküldötte a sajtószervezeteknek az új sajtótörvénytervezetet vélemény nyilvánítás végett. A tervezet kísérőlevelében a miniszter megemlíti, hogy a tervezet „inkább tárgyalási alapnak tekinti”. A sajtószervezetek néhány napon belül adják meg válaszukat a miniszter által küldött tervezetre és előterjesztik kívánásaikat.

A törvény első szakasza az alkotmány 25. 26. és 105. szakasza értelmében biztosítja a sajtószabadság elvét, illetve azt, hogy mindenki közölheti sajtó útján gondolatait és véleményeit. Azok viszont, akik a sajtó szabadságával visszaélnék, a büntetőtörvénykönyvek rendelkezéseinek értelmében felelnek. A javaslat 4. szakasza szerint sajtóperekből kifolyólag vizsgálati fogság nem rendelhető el. A 8. szakasz kötelezőleg kimondja, hogy szerkesztőségek tagjai csak újságírók lehetnek, ami alatt a későbbi szakaszokból következő az értendő, hogy csakis hivatásos újságírók, akik a most megalakuló újságírótestület tagjai.

Az, aki azt mondja magáról, hogy újságíró, anélkül, hogy az lenne, egy hónaptól hat hónapig terjedő elzárással büntetettik.

A 13. szakasza megerősíti az előző törvényjavaslat azon intézkedését, amelynek értelmében az újságíró a szerkesztőségben hivatása gyakorlása közben köztisztviselőnek tekintendő.

Minden új lapvállalat tulajdonosának letétbe kell helyeznie a lap három havi előállításához, a fizetések folyósításához szükséges költségeket összegét. Három hónap után ezt az összeget visszakapja, ha igazolja, hogy ezen idő alatt összes kötelezettségeinek eleget tett. A jövőben lapvállalatok csak részvénytársaságok formájában működhetnek és

tulajdonosaiknak, vagyis az igazgatóság, felügyelőbizottság és a szerkesztőség tag-

jainak román állampolgársággal kell rendelkezniük.

A javaslat egyik legjelentősebb újítása az újságírótestület, valamint a legfelsőbb sajtótanács létesítése. Ez a tanács a sajtó legfőbb fóruma. A legfelsőbb sajtótanácsnak 24 tagja lesz, köztük két semmitűző bíró. A sajtótestület nyolc fiókkal működik. Arad a temesvári (timisoarai) körzethez tartozik majd. A jövőben sajtószervezetek csak a legfelsőbb sajtótanács előzetes hozzájárulásával működhetnek.

Azoknak a sajtószervezeteknek, amelyek jogi személyiséggel rendelkeznek és legkevesebb három esztendeje működnek, szerzett jogaik vannak. A 96. szakasz értelmében újságírónak csak az nevezheti magát, aki az újságíró testület tagja.

A javaslat megkülönbözteti az újságírójelöltet és a végleges újságíró. A jelöltnek szintén be kell iratkoznia a testületbe és három esztendő után, esetleg később megállapítandó vizsga letétele után lesz végleges újságíró. Az újságíró kamara tagja csak az lehet, aki 21 éves elmúlt, román állampolgár, a sorozásról szóló törvénynek eleget tett és

érettségivel vagy ennek megfelelő iskolai végzettséggel rendelkezik.

Azok a román állampolgárságu újságírók, akik az új sajtótörvény megjelenésétől számítva legkevesebb egy esztendeje tagjai valamely jogi személyiséggel bíró sajtószervezetnek vagy az újságírók nyugdíjintézetének, vagy pedig, akik igazolják, hogy három esztendőn át megszaktás nélkül, mint hivatásos újságírók működtek, szerzett jogokkal rendelkeznek és végleges újságíróknak tekintendők. A törvény megjelenésétől számítva egy hónapon belül lép életbe.

A trónbeszéd, amint arról lapunk más helyén beszámolunk, megemlíti a sajtótörvénytervezetet is, hogy a fenti javaslat — miután annak részleteit a sajtószervezetekkel megtárgyalták — a parlament vasárnap megkezdődött ülészakán megszavazásra kerül.

SELECT

Előadások kezdete: 5, 7¼ és 9¼ órakor.

Ma premier!

CHARLES LAUGHTON

még soha ilyen nagy nem volt, mint az „ÖFENSÉGE A KOMORNYIK” című vígjátékban!

HIREK

Egy szál virág

Nagy Sándor dr. koporsójára

1909. november 14-e nagy napja volt Békés városának. Zászlót bontott benne az akkori magyar parlament legfiatalabb pártja: a balpárt. Kecskeméti Ferencnek, a békési kerület képviselőjének meghívására megjelent Békésen Justh Gyula, a csoport elnöke, makói képviselő, Holló Lajos kiskunfélegyházi, Buza Barna tarcali, Lázár Zoárd kisjenői (chisineu-crisi) és Nagy Sándor dr. nagylaki (nadacl) képviselő. Közöttük a legfiatalabb Nagy Sándor dr. volt. Én akkor találkoztam vele először. Azóta kerek 27 év telt el. A szereplők közül ma már csak Buza Barna él. Mind elmentek. A magyar függetlenségi gondolatnak és 48-as eszmének markáns képviselői egy lezáródó történelmi korszak utolsó mohikániaiként távoztak el közülünk. A kor, amelyben ma élünk, már nem az övék. 1914-ben hatalmasat fordult a történelem forgó színpada. Ők ezt akkor úgy itélték meg, hogy az európai emberiség visszaszülyedt a barbárságba. Az ő világuk még a becsültre kényes, szabadelvű, művelt, finom tónusu világ volt. Válogatott szavakkal vívták nagy parlamenti csatáikat, ragyogó szónoklataikban, amelyeket klasszikus mesterek nyomán alkottak. Egyetlen illetlen szó már megkapta a súlyos bírálatot: nem parlamentáris és egy kétes meggyanúsításért már kard elé kellett állni. Istenem, milyen régen volt mindez. Valamikor olyan régen, mint a lovagkor. Nem is volt ez más, mint a középkor lovagi romantikájának utóvirágzása, a modern kor alkotta parlamentarizmusban a magyar földön. Olyan magasan állott ez a parlament az élet felett, mint a lovagvár a hegytetőn. Az uccán már logokat követelt a gazdasági fejlődés új eleme, a proletáriátus és az egész világnézetében megtámadott parlamenti lovagárda így nyilatkozott le reájuk: Hazátlan bitangok! Ebből a nemes fegyverzetű és művelt, finom tónusu gárdából való volt Nagy Sándor dr. is.

Csodás véletlen, hogy 27 év múltán, azon a napon és órában szünt meg dobogni a szíve, amikor én lelkesedve hallgattam ragyogó szónoklatát a függetlenségi eszméről a békési piactéren. Aradi találkozásunk szavait újítom itt meg gondolkodásának emléke gyanánt: „Fájdalommal és elkeseredve láttam, mennyire urrá lett a református egyház hívei között a gyűlölet és pártoskodás, de én hiszem, hogy mindezek elmúlnak és a szeretetben ismét találkozhatnak. Mert legyenek meg ősém, az aradi nép jó!”

Ez volt Nagy Sándor és ezért méltán szeretjük őt.

TARNÓCZI LAJOS.

— SZÉL ÉS ESŐ. Élénkebb szél, átmeneti lehűlés és újabb köd, valamint eső várható. A hőmérséklet a hegyeken kissé emelkedik.

— Antonescu külügyminiszter varsói látogatása. Varsóból jelentik: Antonescu külügyminiszter november végén tesz hivatalos látogatást Lengyelországban és elsősorban Varsóban.

— Áthelyezések a diplomáciai karban. Bucurestiből jelentik: Victor Antonescu külügyminiszter a diplomáciai karban a következő áthelyezéseket eszközölte: Antoniadé genfi megbízottat Bernbe, Radu Diuvarat Brüsszelbe helyezte Ghica helyett, akik nyugdíjaztak. Filotti követet Ankarából Athénba helyezte, míg Contescut Szófiába, Duiliu Zamfirescut Varsóba és Bossiet Pestre nevezte ki. Langa Rascanut visszahívta állomáshelyéről. A külügyminisztérium vezértitkárává Trandafirescu meghatalmazott minisztert neveztek ki.

— A volt orosz cár öccse Belgrádban. Belgrádból jelentik: Vladimirovics Andrei orosz nagyherceg, a meggyilkolt orosz cár testvéröccse ma Belgrádba érkezett.

— Schacht Ankarába érkezett. Ankarából jelentik: Schacht német birodalmi gazdasági miniszter vasárnap megérkezett Ankarába.

— Gyenge eredmény a román—szovjet vasúti forgalomban. Bucurestiből jelentik: Románia és Szovjetország között egy évvel ezelőtt megnyitott vasúti forgalom úgy a személy, mint a teherszállítás terén nem volt kielégítő. Az elmúlt év október 25-től ez év október 30-ig 1189 utas érkezett Oroszországból Romániába, míg oda viszont csak 606-an utaztak.

— Csüttörtökre halasztották a „Dacia” kávéház árdrágítási perének tárgyalását. Az aradi büntető járásbírósa előtt tárgyalásra került az az árdrágítási per, amely Gherman Dante dr. ügyvéd feljelentésére indult meg a „Dacia” kávéház ellen. Mint ismeretes, Gherman Dante dr. azért tett feljelentést a kávéház tulajdonosai ellen, mert egy piritott zsíros kenyérért 9 leit számítottak fel. A tárgyalást szakértők hiányában elnapolták és a második tárgyalást csüttörtökre tűzték ki, amikor megidézték Pacuraru Brutus iparkamarai főtitkárt és Hacker Mórt mint szakértőket.

— Monaco uralkodója Budapestre érkezett. Budapestről jelentik: II. Laios, Monaco uralkodó hercege tegnap este Budapestre érkezett. A 62 éves herceg a reggeli órákban Keszthelyre utazott, ahol Festetich György vendégeként két napos vadászaton vesz részt.

— Kiténtetett ping-pongversenyzők. Bucurestiből jelentik: A nagy ping-pongversenyek keretében Öfelsége a sport terén kifejtett tevékenységükért és a Prágában elért eredmények jutalmazásául kiténtette Vladone, Marin és Paneth játékosokat.

— A bucurestii társaságból. Sylvia Smutny kisasszonyt, dr. Artur Smutny, a lengyel kompenzációs társaság igazgatójának leányát vasárnap, november 15-én eljegyezte az ismert fővárosi jogtanácsos, dr. Johnny Sulica.

Öntözőkocsi a mérgezőgázok

semlegesítésére

Rómából jelentik: Torinóban új típusú öntözőkocsit helyeztek üzembe, amelynek az az érdekes tulajdonsága van, hogy percek alatt átalakítható és ebben a minőségben mérgezőgázok és gyújtógázok semlegesítésére használható.

— A nemzeti-parasztpárt vasárnapi nagygyűlése. Vasárnap délelőtt értekezletet tartott dr. Botiuc Alexa elnöke alatt a nemzeti-parasztpárt aradvárosi vezetősége. Az értekezleten a november 22-i antirevizions gyűlés részleteit beszélték meg. A vezetőséghez érkezett értesítés szerint az aradi és aradmegyei résztvevőkön kívül küldött-ségek érkeznek a nagygyűlésre Krassó (Caras) és Szörény (Severin) megyékből, valamint Temes (Timis) megyékből is Iocu Sever vezetésevel.

— Új mauzoleumba helyezték Madách Imre porait. Budapestről jelentik: A Kisfaludy Társaság értesítést kapott Alsóstregováról, hogy Madách Imre porait exhumálták és utána eltemették abba a mauzoleumba, ahol a Madách-család több elhunyt tagja pihen. A mauzoleumot a Kisfaludy Társaság kezdeményezésére építették, mert a család eddigi sírboltja majdnem állandóan víz alatt állott.

Nagy zsebkendővásár

STRASSE-R-égnél

554)

— Rablógyilkosság a Riviera-expresszen. Párisból jelentik: Mára virradó éjszaka a Riviera-expresszen meggyilkoltak és kiraboltak egy időmódu cannesi özvegyasszonyt. A gyilkosságot az olasz határállomáson fedezte fel a vonat kalauza. A rablógyilkos nyomtalanul eltűnt.

— KATONAI JELENTKEZÉSEK. Kedden, november 17-én az 1922., szerdán, november 18-án az 1923. korszálybeliek jelentkezése tart a várban.

Hihetetlen!

A férj a skatulyák alól: Esküszöm neked, Malvin, én nem láttam semmiféle hölgyeket, s így nem is kacsinhattam reájuk...!

Fejfájás: Borogatás
lemonás.

valódi DIANA
sorsorszem

hathatós segítség.

— Marik Kálmán temetése. November 15-én, vasárnap délután 3 órakor helyezték örök nyugalomra Marik Kálmánt, az Olasz-Román Bank aradi fiókjának volt cégvezetőjét a felsőtemető halottasházából. A tragikus körülmények között elhunyt főtisztviselő temetésén gyászbaborult özvegyén és rokonságán kívül nagy számban jelentek meg jóbarátai és volt munkatársai, jelül a nagy részvételnek, amely Marik Kálmán elhunyt alkalmával megnyilvánult.

— Már megint a Sárga—Darkó-ügy. Budapestről jelentik: Az emlékezetes Sárga—Darkó-ügynek érdekes folytatása van. Amikor dr. Sárga a börtönből kiszabadult, tudomására jutott, hogy kilenc társaságbeli ur sértő megjegyzéseket tett rá és ezeket az embereket provokáltatta. A leprovokáltak viszont becsületbírósa elé utalták a kérdést és hosszadalmas tárgyalások után a becsületbírósa vasárnap párbaiképesnek nyilvánította Sárgát, kötelezve, hogy 48 óra alatt vivja meg 9 párbaját.

— Házasság. Hirschfeld Rózsi (Arad) Klein Marcel (Bucuresti) házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

—A CFR-AUTOBUSZOK UJ MENETRENDJE.

A CFR-autobuszok november 15-én életbelépett menetrendje a következő: Aradról Temesvárra (Timisoarara) indul: 7, 10, 13.30 és 19.30-kor. Temesvárról (Timisoararól) Aradra indul: 6.30, 11, 14 és 18.30-kor. Aradról Nagylakra (Nadlacr) indul: 7, 14, 16 és 18-kor. Nagylakról (Nadlacról) Aradra indul: 5.30, 6.30, 13 és 17-kor. Aradról Nagyváradra (Oradeara) indul: 7 és 16-kor. Nagyváradról (Oradearól) Aradra indul: 6.30 és 15-kor. Aradról Kisjenőre (Chisineu-Crisre) indul: 17-kor. Kisjenőről (Chisineu-Crisről) indul: 7.30-kor. Aradról Zerindre (Zerindura) indul: 15-kor. Zerindről (Zerinduról) Aradra indul: 6.30-kor. Temesvárról (Timisoararól) Lippára (Lipovara) indul: 11.30, 13.30 és 19-kor. Lippáról (Lipovaról) Temesvárra (Timisoarara) indul: 6, 7 és 14.30-kor. Temesvárról (Timisoararól) Perjámosra (Perlamra) indul: 11.30 és 18.30-kor. Perjámosról (Periamról) Temesvárra (Timisoarara) indul: 6 és 15-kor. Temesvárról (Timisoararól) Nagyszentmiklóstra (San Nicolaul-Marera) indul: 11, 13, 14.30 és 19-kor. Nagyszentmiklósról (San Nicolaul-Mareról) Temesvárra (Timisoarara) indul: 5, 6, 6.30 és 14.30 órakor.

— A létért való küzdelemben reggelienként éhgyomorra egy-egy pohár természetes „Ferenc József” keserűviz hathatós segítségére van a dolgozó egyének, mert ez gyorsan és rendkívül enyhe módon szabályozza a szellemi és testi munkaképességre oly igen fontos gyomor- és bélműködést. Az orvosok ajánlják.

— Meghalt Gyenge János dr. református lelkész. Érdekes, aradi vonatkozású haláleset híre érkezett ma Aradra. Dr. Gyenge János salárdi (salardi) református lelkész a napokban Nagyváradon (Oradean) elhunyt és november 15-én, vasárnap temették el ugyancsak Nagyváradon (Oradean) a családi sírboltban. Dr. Gyenge János a háború előtt és a háború alatt előbb az aradmegyei Bézserind (Zerind), majd Nagyzerind (Zerind) község kiváló lelkésze volt és itt a kommun terroria alatt sokak halálját érdemelte ki sikeres közbenjárása miatt. Dr. Gyenge János neve néhány év előtt szomorú nevezetességre tett szert a református egyház köreiből. Ő volt az, aki a kialakulóban levő püspöki autoritás rendszerével szemben a presbiterianus szervezetre helyezte a fősúlyt és amikor Sulyok István püspök Nagyváradról (Oradearól) elhelyezte, tiltakozásképpen hűvel kilépett a református egyházból és megalakította a presbiterianus egyházat. Két évi harc után belátta kezdeményezésének sikertelenségét és visszatért a református egyházba, ahol nagy képességei elismeréseképpen a tekintélyes salárdi (salardi) gyülekezet élére került. Halálával nagy veszteség érte a református lelkész kart és egyházi irodalmat, amelynek buzgó munkása volt.

Vakmerő rablás a budapesti Angol-Magyar Bank székházában

Egy banktisztától huszezer pengőt rabolt el három ismeretlen fiatalember — Autó menekültek el a bankrablók

Budapestről jelentik: Ma délben 12 óra után az Angol-Magyar Bank Vilmos császárti székházának pénztártermében egy banktisztától 20.000 pengőt raboltak el ismeretlen tettesek. Néhány perccel 12 óra után a pénztárterembe érkezett az egyik budapesti nagyobb bank altisztje, hogy 35.000 pengőt vegyen fel. A pénzt 100 pengős kötegekben átvette. Egyegy kötegben száz darab 100 pengős volt és az altiszt a pénzzel a főpénztárral szemben levő pulthoz ment, ahol számolni kezdte a bankjegyeket, közben azonban egy eléggé jól öltözött szürkeruhás fiatalember melléje állt és több ízben szólt hozzá. Valami felől érdeklődött. Nem sokkal később az altisztet valaki tarkónütötte, mire az hátrafordult, de senkit sem látott közelében, tehát visszafordult, hogy a pénzt továbbszámolja.

Nyomban észrevette, hogy közben két

köteg 100 pengős eltűnt és nyoma veszett annak a fiatalembernek is, aki mellette állt.

Kiáltozni kezdett, mire bezárták a helyiség összes ajtóit és átkutatták a jelenlevőket. A kutatás azonban eredménytelen volt, mert a rablók eltűntek.

Szemtanuk szerint a rablást három férfi követte el, akik úgy helyezkedtek el az altiszt körül, hogy a pénztárteremben levő ügyfelek nem vehették észre, mi történik vele. Valószínű az is, hogy

autó várta a kapu előtt őket és azonnal elrohantak.

Az Angol-Magyar Bank igazgatósága a délutáni órákban közzétette az újságokban, hogy a rablók nyomravezetője 1000 pengő jutalomban részesül.

Dr. Ioan Groza

megyei prefektus a vasútigazgatóság visszahelyezéseért

Groza Ioan dr. megyei prefektus ma Bucureștibe utazott, hogy ott a temesvári (timisoarai) vasútigazgatóság Aradra való visszahelyezése érdekében tárgyaljon. Temesvár (Timisoara) hatósági és társadalmi körei ugyanis mindent elkövetnek annak érdekében, hogy a vasútigazgatóság Aradra való helyezését megakadályozzák. Szerdán nagy küldöttség indul Temesvárról (Timisoaráról) Bucureștibe. A küldöttség tagjai volt képviselők, szenátorokból továbbá a politikai, közgazdasági és kereskedelmi élet vezetőiből állanak. A temesvári (timisoarai) küldöttség emlékiratot ad át Franasovici közlekedésügyi miniszternek és az emlékiratban statisztikai adatokkal igyekeznek érveket felsorakoztatni az áthelyezés ellen.

Groza Ioan dr. prefektus szintén az adatok és érvek egész seregét kívánja felvonultatni annak bizonyítására, hogy nemcsak Arad városának, de a CFR-nek is elsődrendű érdeke a vasútigazgatóság Aradra való visszahelyezése. Arad társadalmi és gazdasági körei bízna abban, hogy a prefektus közbenjárása eredménnyel jár és a vasúti vezérigazgatósága nem változtatja meg legutóbbi elhatározását, amelynek értelmében a vasútigazgatóságot a jövő év április elsején Aradra helyezik.

ZÜRICH I ZARLAT. Páris 20.21, London 21.25, Newyork 434.62, Milánó 22.92, Amsterdam 234.80, Berlin 175, Prága 15.40, Varsó 81.90, Belgrád 10.00, Bucuresti 3.25.

BUCURESTI-I HIVATALOS ÁRFOLYAMOK. (Az alábbi számok a Banca Nationala eladási árfolyamait tüntetik fel. Zárójelben az árfolyamokat a 38 százalékos felár hozzászámításával közöljük.) Francia frank 4.70 (6.49), angol font 500.00 (690.00), dollár 102.50 (141.45), líra 5.35 (7.38), holland forint 54.90 (75.76), német márka 39.50, csehkrona 3.55 (4.90), zloty 19.25 (26.56), dinár 3.05, pengő 27.50, svájci frank 23.35 (32.22), osztrák schilling 27.50.

BUCURESTI-I MAGANÁRFOLYAMOK. Francia frank 9.50—9.60, angol font 990—1000, dollár 200—202, holland forint 99.50—101.50, német márka 43—44, csehkrona 5.60—5.70, zloty 28—30, pengő 30—31.50, osztrák schilling 30.50—31.50, svájci frank 46—47.

Töltőtollak

CSASZÁR,
Str. V. Goldis 1.
Seleot-mozi mellett, Telefon 398.

Wizo. Ma délután hatkor dr. Marton Ernő, a kolozsvári (clujii) „Ujkelet” főszerkesztője tart előadást. A vendégek részéről is pontos megjelölést kérünk! Uj otthonunk címe: Piața Avram Iancu 16., II. em.

MA az alatti gyógyszerárak tartanak éjjeli szolgálatot:

JANKA, Bulevardul Regele Ferdinand.
WEISZ, Piața Avram Iancu
BERGER, Calea Saguna.

Rendőri hírek. Kolcser Gáspár perjámosi (periamii) lakost elfogták Aradon, mert lopott holmit akart árusítani. Kiderült, hogy Kolcser az állomáson lopott egy utazótáskát és nem tudja kitől. A rendőrség ebben az esetben nem a tolvait, hanem a károsultat keresi. — Lefkovits Jenő papkereskedő nyomdájába betörték és 5000 lei értékű tárgyakat vittek el. — Zavoiu Teodor Mihai Viteazul-téri lakostól 1000 lei értékű tárgyakat vittek el. — Két kerékpárolás történt vasárnap. Wolf János 1779. és Gulyás János 3148. számú kerékpárját vittek el ismeretlen tettesek. A rendőrség őrizetbe vette Balogh Mihályt, Bökös Lajos és Kovács Józsefet, az utóbbi álnevet is szokott használni. Hármukat betöréses lopással gyanúsítják és most kihallgatásuk folyik a betörésekre vonatkozóan.

Megölt a virág két gyermekét

Rómából jelentik: Vigasio községben két ikergyermek tévedésből gyümölcs helyett megévevett egy virágot. Néhány óra múlva mindkettő nagy kínok között meghalt. A megindult vizsgálat derítette ki, hogy a virág mérgezte meg őket.

Credo-előadás Aradon. Az aradi „Credo” hitbuzgalmi egyesület előadássorozatának keretében hétfőn este fél 8 órakor Kulcsár Kálmán hitoktató lelkész ismertette a katolikus egyház helyzetét Spanyolországban. Kulcsár Kálmán magasszínvonalú előadásában mindvégig lebilincselő módon ismertette a spanyolországi katolikus egyház tragikus helyzetét. Az előadást, amely a Minorita Kulturházban folyt le, nagyszámu érdeklődő közönség hallgatta végig.

A Mosóczy-telepi (grádiștei) Protestáns Kör az elmúlt vasárnap nagyszerű táncos teadélután rendezett. A teadélutánon nagy számban jelent meg különösen a fiatalok, amely kitünő hangulatban a késő esti órákig maradt együtt.

SZÖRMÉT ROSENZWEIG
elegánsat szücs készít,
Szörmeműkát tartósat Strada Moise
olcsón olcsón Nicola No. 2

Még mindig nem eléggé közismert, hogy rossz fog, p. o. foggyökérgennyedés hülési betegségek okozója. Az egészségre legiobb hatással van tehát rossz fogak azonnali kezelése, hogy az átmeneti időszak veszedelemes szirtien, a tipikus hülések idején átessünk. Elővigyázatosság azonban jobb, mint gyógyítás. Azért ne felejtsd a fogaidat minden reggel és este a Chlorodont fogpasztával ápolni. Szép fehérek és egészségesek maradnak akkor is.

Consum- és Inlesnrea könyvre is már most vásárolhatja
karácsonyi ajándékait
Hartmann Kálmán
ókszerésznél, Arad, Minorita-pal. Dus választék. 5276

Minden futás után megmerevedtek izmai

Miután Sloans Linimenttel kenté, elkerülte a merevedést

Sok sportember, aki valamilyen sportot űz, a gyakorlat bevégeztével nem fordít gondot testére, amely pedig nagy erőfeszítésnek volt kitéve. Igen sokszor már néhány hónapi gyakorlat után kénytelen kedvenc sportját abbahagyni izomfájdalmak miatt, amelyeket a legkülönbözőbb balesetek számlájára írnak.

Ha azonban a gyakorlat befejezése után a testüket azonnal bekennék Sloans Linimenttel, e kellemetlen fájdalmak teljesen megszűnnének. Ime, ezt írja egy ismert atléta:

„Valahányszor bevégeztem egy versenyt, bármilyen könnyű is volt az, minden izomban rettenetes fájdalmat éreztem, amelyek végül is az izmok megmerevedéséhez vezettek. Több mint egy óra hosszán tartó masszázst követően engedett a merevség, de a fájdalmak nem szűntek meg. Egy szép napon egy barátom azt tanácsolta, hogy minden futás után testemet, de főleg az izmokat kenjem be azonnal a Sloans Liniment készítménnyel. Így is tettem és azóta nem ismerem az izomfájdalmakat és az izmok merevségét. Eltűntek, mintha letörölték volna.” M. G.

Futók, bootballisták, rugbysták, boxolók, uszók, teniszjátékosok és mindazok számára, akik tornáznak, a Sloans Liniment készítmény hathatós szer, hogy megóvja izmaikat a fájdalmaktól és a merevségtől.

Ha egy üveg Sloans Linimentet ugyanannyi alkohollal keverünk össze, tiszta, világos kávébarna folyadékot kapunk, amellyel bekennék izmainkat, megélnkítjük a vérkeringést. Az élénk keringő vér megtisztítja a testet minden méregtől és elminálja azokat különböző uton.

Sloans Liniment nélkülözhetetlen a sportember számára, annál is inkább, mert külsőleg alkalmazandó szer.

A nagy üveg a kis üveg kétszeresénél többet tartalmaz. Kis üveg ára 35 lei, nagy üvegé 60 lei.

Az ország minden gyógyszerárában és drogériájában kapható.

Sztrájkba léptek Aradon a faipari munkások

Az aradi faipari munkások nemrégiben béremelési kérést terjesztettek a munkaadók elé. A munkások az általános drágulásra hivatkozva 30 százalékos béremelést kértek. A tárgyalások a munkügyi felügyelősen folytak le Pacuraru Octavian helyettes munkügyi felügyelő vezetésével. Az asztalos-szindikátus megbízottai kijelentették, hogy a piac jelenlegi helyzete mellett béremeléshez nem járulhatnak hozzá, mert ez arra kényszerítené őket, hogy árait növeljék, aminek következtében viszont forgalmuk lényegesen csökkenne. Ez viszont munkáselbocsátásokra adna alkalmat. A munkások megbízottai azonban kitartottak kérésük mellett és ilyen körülmények között ismételt tanácskozások után nem sikerült megegyezésre jutni. A tárgyalások megszakadtak és a munkügyi felügyelőség mindkét félnek szabad kezet adott.

A munkások vasárnap délelőtt értekezletet tartottak és ezen elhatározták, hogy sztrájkba lépnek. A határozat értelmében tíz munkásnál többet foglalkoztató üzemek munkásai már hétfőn nem kezdtek meg a munkát, egyben pedig elhatározták azt is, hogy felszólítják a többi asztalosüzemek munkásait is a sztrájkhoz való csatlakozásra.

Nagy Sándor dr. koszorúmegváltása felelben Soltz Gyula 200 leit adományozott a grádiștei Napközi Gyermekeoththon részére. Soltz Károly 200 leit a „Caritas” szegényeket segítő iroda részére.

Elhizsnál, szívelzsírosodás és májelzsírosodás eseteiben reggel, délben és este egyharmad pohár természetes „Ferenc József” keserűviz — félórával az étkezés előtt bevéve — rendkívül értékes háziszser, melynek hatása gyors, biztos és mindig kellemes. Az orvosok ajánlják.

Koszorúmegváltás. A „Mures” aradi evezősegylet 300 leit adományozott a „Caritas”-nak Marik Kálmán koporsójára szánt koszorú megváltásaként.

Városi Színház

Pénteken a nagy sláger!

MESE A GRAND HOTELBEN

Abrahám Pál operettje

Világszenzáció!!!

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Többszázmillió lei alaptőkével állami pénzügyintézeteket állítanak fel a kisiparosok, a kiskereskedők és a mezőgazdák támogatására

— Egyedül az iparosbank tőkéje 200 millió lei lesz —

A hitelélet helyreállításával foglalkozó bizottság, mint Bucurestiből jelentik, tegnap is ülést tartott, amelyen többek között a kisiparosok, a kiskereskedők és a mezőgazdák támogatására szolgáló pénzügyintézet alapításának fontos kérdésével foglalkoztak. Ez a hitelintézet a kiskereskedőket, a kisiparosokat, a kézműveseket és a gazdákat fogja anyagilag támogatni, olcsó kölcsönökkel ellátni.

Az új ipari pénzügyintézet alaptőkéje valószínűleg 200 millió lei lesz, de ezt még nem állapították meg teljes határozottsággal.

A törvénytervezet szerint a munkaügyi miniszterium, a Banca Națională és a nemzeti takarékpénztár által garantált részvénytársaságnak Creditul Meseriașilor S. A. (Kisiparosok Hitelintézete r. t.) lesz a címe, de ezt rövid időn belül kiskereskedői hitelintézettel is kiegészítik.

A 200 millió lei részvénytőkéből 20 százalékot az állam, 30 százalékot a Banca Națională, 10 százalékot a nemzeti takarékpénztár fog lejegyezni, de a fennmaradó 40 százalékot nyilvános aláírásra bocsátják.

A felállítandó iparos hitelintézet a szükséges tőkét kölcsönkötvény-kibocsátás által szerzi meg és ezek a kötvények ugyanolyan kedvezményekben részesülnek, mint az állami

kölcsönkötvények, tehát a közszámlásoknál óvadékképpen elfogadják azokat.

Az iparos hitelintézet rövid lejáratú, továbbá közép és hosszú lejáratú kölcsönöket folyósít és ez utóbbi kölcsönök visszafizetésének idejét 10 évre tervezik.

Ez alkalommal azt is közlik a fővárosi lapok, hogy a mezőgazdasági hitel kérdésének rendezését a kormány egy **tőkeerős mezőgazdasági pénzügyintézet felállításával akarja megoldani.** Az erről szóló törvénytervezetet a pénzügyminiszterium által kinevezett bizottság készítette el.

Az intézetet egy milliárd lei részvénytőkével alapítják a kommercializálási törvény alapján, vegyes rendszer szerint.

Az alaptőke egy részét az állam, másik részét az alapítási tervzetben felemlített pénzügyintézetek jegyzik le, a fennmaradó részt pedig nyilvános aláírásra bocsátják éppúgy, mint az ipari és kereskedelmi hitelintézetnél tervezik. Ez a mezőgazdasági bank különböző mezőgazdasági üzemek számára folyósít hiteket. **Nemcsak kimondottan földbirtokosok, hanem erdőkiérmelő vállalatok vagy szőlőbirtokosok is kaphatnak kölcsönöket, amelyeket az intézet közvetve és közvetlenül folyósít.** Közvetve a „Credit Funciar Rural” és a „Credit Ipotecar Agricol” útján.

Nagy ellenőrzőgárdát állítanak fel a vámtörvénybe ütköző cselekmények elhárítására

A kormány bizottságot küldött ki a vámtörvény átdolgozására

A belföldi gyáripár fejlesztése, érdekeinek védelme szempontjából négy évvel ezelőtt bevezetett kontingens behozatali rendszer alapján folyton szűkebb korlátok közé szorult az áruk behozatala. Különösen a selyem és más fényűzési cikkek importját nehezítették meg és igen magas behozatali vámkötelet alkalmaztak ezekre. Az állam vezetőinek sikerült is elérni, hogy gyáripárunk óriási mértékben fejlődött és ma már alig van olyan iparcikk, — a gyógyszerek és más vegyi cikkek kivételével — amelyeket a hazai ipar elő ne bírna állítani, sőt különböző szakmákban már exportra is dolgoznak a gyárak.

A behozatali tilalmakat azonban lépten-nyomon átítják azok a kalandos természetű hazárdörök, akik könnyen szeretnének nagy jövedelmekre szert tenni.

Az ilyen vállalkozó szellemű egyénekből kerülnek ki a legnagyobb csempészek, akik az aranyon és drágaköveken kívül ugyyszólván minden nagyértékű árucikket tilos úton akarnak átvinni a határon. A pénzügyminiszterium mellett működő vámvezérlő bizottság már éveket ezelőtt megállapította, hogy a jelenleg érvényben levő vámtörvény nem nyújt elég biztosítékot az egyre nagyobb mérvű csempészet ellen és a törvényt kiegészítő rendelkezések olyan komplikálttá teszik az ellenőrzést, a megtorló eljárást, hogy feltétlenül szükség van a vámtörvény átdolgozására. A kereskedelmi és pénzügyminiszterium a fontos érdekekre való tekintettel elhatározta, hogy

a legrövidebb idő alatt létrehozza a vámtörvény átalakítását tartalmazó új javaslatot és e célból bizottságot nevezett ki a tervezet elkészítésére.

Mint Bucurestiből jelentik, az új törvény elkészítésénél figyelembe veszik a régi törvény jól bevált szakaszait és a kialakult joggyakorlatot, amely lehetővé teszi a vámtörvénybe ütköző összes cselekmények minél gyorsabb megtorlását, az el-

járás leegyszerűsítését és az állam érdekeinek teljes biztosítását.

Precízen meg fogja állapítani az új javaslat, hogy milyen vámcselekmények tartoznak a bíróságok elé, továbbá az elévülési határidőt is tisztázza, nehogy a különböző hatóságok ellentétes ítéleteket, határozatokat hozzanak a törvénybe ütköző cselekmények elbírálásánál.

Az eddigi tervek szerint a vámkihágás a felfedezéstől számított kilenc hónap és két év közötti időben fog elévülni aszerint, hogy milyen természetű a kihágás. A kisebb cselekmények elévülési határideje természetesen kevesebb lesz.

Rendkívül fontos a Bucurestii jelentésnek az a része, hogy a pénzügyminiszterium sok tagból álló új gárdát fog felállítani, amely a határok mellett ellenőrzi a vámtörvénybe ütköző cselekményeket,

nehogy az eddiginél is nagyobb károk érjék a kincstárt a különböző csempész-szervezetek működése miatt. Az új vámenőrző gárda, — a pénzügyi gárdához hasonlóan — állandó készenletben lesz és a gárdisták rajvonalszerűen őrzik a határvonalat a csempészek ellen.

= AZ EGÉSZSÉGÜGYI ILLETÉKEKRŐL SZÓLÓ UTOLSÓ VALLOMÁSI HATÁRIDŐ: NOVEMBER 20. Az aradi adókievetési pénzügyigazgatóságon szerzett értesülésünk szerint e hó 20-án jár le az egészségügyi illetékekre vonatkozó vallo-más benyújtási határideje és azt a pénzügyminiszterium semmiesetre sem fogja meghosszabbítani. A nyilatkozatot a vállalatok, az iparosok, a kereskedők kötelesek benyújtani a már ismertetett adatokkal. A bejelentés helyei: a pénzügyi palota II. emeletén levő 28. számú (II. ker.) szoba, továbbá a 6. és 7. számú (II—III. kerület) szobák. November 20-án nagy eréllyel kezdődik meg a cégeknél az ellenőrzés, az ellenőrök pontosan megállapítják, hogy kik nem tették eleget a vallo-másbenyújtási kötelezettségüknek és azoknál adókihágási jegyzőkönyvet vesznek fel.

Bucuresti-i fémáru-gyár keres fapasztalt esztergályosmestert

Ajánlatok referenciákkal CAROL SCHULDER, Bucuresti, Str. Eugen Carada 2. szám alatt „296” jellegre küldendők.

Pótjutalmakat kapnak az aranytermelők, — emelkedtek a bányászati eredmények

Bucurestiből jelentik: A minisztertanács ez év június 26-án az aranytermelés fokozása céljából prémiumot szavazott meg azoknak az aranybányáknak, amelyek termelésüket a múlt esztendeivel szemben fokozták. Ezt a határozatot a minisztertanács e hó 6-án úgy módosította, hogy a **pótjutalmat ez év július 1-től kezdődően fizeti** azesetben, ha az aranytermelés az 1933—1934—1935. esztendő aranybányászati eredményének középarányosával szemben magasabb. A pótprémiumok összege kilogrammanként 2500 lei, ha a többlettermelés legalább 10 százalék, 3500 lei, ha 10—20 százalék a többlettermelés, 6000 lei, ha 20—30 százalék, 10.000 lei a prémiumpótiék, ha 30 százaléknál nagyobb a többlettermelés. Külön-külön 15.000 leiel magasabb jutalmat kapnak azok az aranytermelők, akiknek termelése több mint 50 százalékkal növekedett és a többletnek legalább 50 százalékát gyöngye aranytartalmu ércekből termelték ki. A fenti prémiumokkal hozható összefüggésbe, hogy az **Arad megye és Hunvadás (Hunedoara)-megye határain levő Brád (Brad) környéki nagy aranybánya termelése ez év októberben 200 kg. 681 és fél gramm volt, míg szeptemberben csak 196 és fél kg.-ot ért el.**

= ESNEK A SELYEMÁRAK, MERT FELBOMLOTT A GYÁRAK KARTELLJE. Bucurestiből jelentik: A legnagyobb selyemgyárak között ez év folyamán áregyezmény jött létre, amelyet azonban néhány nappal ezelőtt több selyemfeldolgozó üzem felmondott. A kartell felbomlása miatt a gyárak között erős árverseny fejlődött ki és emiatt a crepe de chine és a kreppszatin ára már is jelentősen lecsökkent.

= Aradon sokezren késték el a lakók névjegyzékének benyújtásával. Tudvalevőleg október 31-én járt le a lakók bejelentési határideje. Érdeklődünk az adókievetési pénzügyigazgatóságon, hogy mindenki eleget tette bejelentési kötelezettségének és azt a felvilágosítást kaptuk, hogy többezren elmulasztották lakók névjegyzékének benyújtását. Pedig a pénzügyminiszterium nagy súlyt helyezett arra, hogy ezekből a kimutatásokból pontosan megállapítható legyen az, vajjon Aradon mindenki fizette adót a foglalkozása után. A miniszteriumnak ugyanis biztos tudomása van arról, hogy nagyon sokan kivonják magukat az adófizetési kötelezettség alól és mielőtt ezeket megbírságnák, tudni akarta, hogy lakásadóik bevallják-e az illetékek foglalkozását és lakbérét. Ezen az alapon ugyanis sokkal gyorsabban állíthatók a hatóság elé azok, akik kontármunkák végzéséből állandóan jelentékeny jövedelemre tesznek szert, de keresetük után nem fizetnek jövedelmi adót. De nemcsak az ipari szakmák kontárjait, hanem más foglalkozásu egyéneket is magas bírsággal sújtanak, ha megállapítják róluk, hogy mostanig kibújtak az adózás alól.

= CSÖKKENT A VALUTÁK MAGÁNÁRFOLYAMA. Mint Bucurestiből jelentik, a magánforgalomban a valuták és devizák árfolyama szombaton némileg csökkent. A kínálat nem növekedett olyan mértékben, ahogyan remélték. Különösen az aranyérmekben volt lanya a kínálat. Ez alkalommal azt is megemlítjük, hogy Bucurestiben a hiteltplac feszültsége csak kevéssé enyhült és az ottani pénzügyintézetek még mindig tartózkodnak a hitelkérések teljesítésétől, a benyújtott váltók felett erős cenzurát gyakorolnak. Pénzügyi körökben most várják a Banca Națională új hitelnyújtásait.

Városi Színház. Ma este 8 és fél órakor

Szivadobogás

Szép Ernő vígjátéka. Bemutató előadás.

Elkészült a kötelező mezőgazdasági biztosításokról szóló törvény

Bucurestiből jelentik: A földművelésügyi miniszterium tudvalevőleg törvényjavaslatot készített a kötelező mezőgazdasági biztosításról. A törvény-előkészítő bizottság már átvizsgálta a javaslatot és azt elküldi a mezőgazdasági érdekképviseleteknek, főbbek között az aradi Mezőgazdasági Kamarának is.

A tervezet szerint az állam felhatalmazást kap, hogy a földművelésügyi miniszterium útján is megszervezze a kölcsönös mezőgazdasági biztosítást légverés, állatbaleset és elhullás, tűzvész, fagy, szárazság és árvíz ellen. A kötelezett biztosítás a 30 hektáron (60 holdon) aluli birtokokra terjed ki.

A biztosítást fokozatosan vezetik be minden kockázatra a helybeli kölcsönös biztosítási társulatok és a Mezőgazdasági Kamarák útján. A mezőgazdasági biztosítások megszervezésére és irányítására a földművelésügyi miniszterium mellett biztosítási osztályt állítanak fel. A miniszterium fogja kezelni az állam, a vármegyék és a községek által a biztosítási intézetekhez befizetett összegeket és a kártalanítás a biztosítási alap arányában fog történni. Azok, akik az államtól jégkárért, állatkárért kártalanítást kapnak, kötelesek „községi kölcsönös biztosítási társulatot” alakítani, hogy vagyonaikat biztosítsák az említett kockázatok ellen.

Az ilyen községi biztosítási társulatok alap- szabályainak a következőket kell tartalmazniuk: a társulat neve, székhelye, működési köre, biztosítási ágazata, a tagok jogai és kötelezettségei, a kárkifizetés szabályozása és a tartalékalapok léte- bítésének módjai. A kölcsönös községi biztosítási társulat már megalakulásakor számottevő kedvez- ményeket kap az államtól, például teljes adó- és bélyegadó mentességet (kivéve a repülőbélyegeket). A károsultaknak járó kártalanítás nem foglalható le és semmiféle formában, még adóért sem vehető ár alá.

Kilizetik az 1935—36. évi költségvetésből még kiegyenlítetlenül levő állami tartozásokat

Bucurestiből jelentik: A pénzügyminiszterium rendelkezést adott a számvétségügyi igazgatóságnak az 1935—36. évi kiegyenlítésen állami fizetések likvidálására, olyképpen, hogy rendezetileg intéz- kedjék ezek kifizetéséről. A rendelet 130 millió lei kifizetéséről fog szólni, amely összeg az 1935—36-os költségvetésből a mai napig kifizetésen maradt. Az alsóbb pénzügyi hatóságok a rendeletet oly érte- lembe kapják meg, hogy ahol lehetséges, a kifi- zetéseket hivatalból helyileg eszközölik, hogy így a tartozások likvidálása könnyebb legyen.

= **Kereskedelmi és iparkamara bizonyítványt kell csatolni az import-kérvényekhez is.** A Bucu- restiben működő kontingentálási igazgatóság hatá- rozata értelmében a külkereskedelmi irányító hiva- tal pótkvóta, vagy kvótanövelés céljából beadott kérvényeket csak akkor fogadják el, ha a kérshez mellékelik az illetékes Kereskedelmi és Iparkama- rának azt az igazolványát, amely bizonyítja, hogy a cég be van jegyezve.

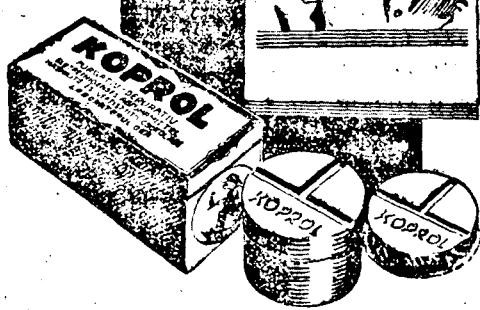
= **Megadott és megsemmisített buza és liszt- kiviteli engedélyek.** Bucurestiből jelentik: A köz- ponti buzaértékesítő hivatal tegnapi ülésén egy te- mesvári (timișoarai) nagy malomnak száz vagon liszt Ausztriába való kivitelére adott engedélyt. Egy brailai cég 15 vagon liszt-exportra kapott engedélyt, egy constantai cég 200 vagon buzáat ex- portálhat. A hivatal megsemmisítette a Grupper- cég és a Müller-cég 1000—1000 vagonos kiviteli engedélyt, míg a Kugel-cég exportengedélyét 15 ezer vagonról 3000 vagonra szállította le.

= **A „Consum” új száma a hét legaktuálisabb gazdasági és gazdaságpolitikai eseményeiről a kö- vetkező főbb cikkeken számol be:** A hitelélet re- organizációjával kapcsolatos összes törvényjavas- latokat még ebben az évben parlament elé viszi a kormány. Új cégek és cégváltozások, közszállítá- sok és árleltések első forrásból a „Consum”-ban ol- vashatók. Kérjen mutatványszámot a kiadóhiva- taltól: Kolozsvár (Cluj) Str. Iuliu Maniu 3.

Szessen elő az „Aradi Közlöny”-re!

Egy óra = 70.—
Negyedévre = 210.—
Félévre = 420.—
Egy évre = 840.—
Külföldre havonta 50.— Lei-jel több.

Jó emésztés, jó kedv

„A barátom mindig jókedvű, nekem pedig állandóan fáj a fejem!”

Mily gyakran lehet ezt hallani! Amellett pedig a rojtély megoldása igen könnyű: jó emésztés, jó kedv! Ha emésztő szervei nem működnek jól, ha székrekedésben szenved, nem lehet jó kedvű, mert ez az állapot fejfájást okoz és egyéb kellemetlenségeket. Szüntesse meg a bél- renyhéséget, szedjen egy jó, biztos és enyhén ható hashajtót! Szedjen Koprolet, a jóízű csoko- ládépasztillát! KOPROL tisztítja gyomrát, sza- bályozza az emésztést és újra visszaszerzi jó kedvét!

KOPROL
AZ IDEALIS HASHAJTÓ.

SPORT KÖZLÖNY

Teljes üzem az A-, B- és C-ligákban

Az AMEFA pontvesztése az utolsó helyezett Juventus csapattal szemben és a kolozsvári (cluji) csapatok nagy győzelme a nemzeti bajnokság meglepetése

A nemzeti bajnokság vasárnapi fordulója a meglepetések fordulója volt. Elsősorban ennek számít az AMEFA pontvesztése Aradon a Juventus csapattal szemben, holott a Ripensia elleni remek játék és szép győzelem megismétlését várta mindenki. A kolozsvári (cluji) csapatok nagy győzelmei adják a nemzeti bajnokság vasárnapi fordulójának további meglepetéseit. A Ripensia küzdőem után bár, de megérdemelten győzte le a CAO csapatát. A szombati és vasárnapi forduló tehát nem döntötte el az őszi elsőség kérdését, amelyre egyforma eséllyel pályázik a jelenleg első Ripensia mellett a Venus, a CFR és a Gloria is. A Gloria nagyváradi (oradeai) eldöntetlenje sikernek számít; miután a Crisana egész jó formában van. A nemzeti bajnokság állása a következő:

Ripensia	11	7	—	4	33	23	14
Venus	10	5	3	2	31	15	13
CFR	10	5	2	3	26	15	12
Gloria	9	5	1	3	18	14	11
Victoria	10	5	1	4	22	21	11
AMEFA	10	3	4	3	14	12	10
CAO	9	4	1	4	19	19	9
Crisana	9	4	1	4	18	18	9
Universitatea	10	4	1	5	18	24	9
Chinezul	9	3	—	6	17	32	6
Juventus	9	2	2	5	16	24	6
Unirea-Tricolor	10	2	2	6	21	36	6

A B-liga nyugati csoportjában a Vulturii befejezte a szezont és jelenleg a tabella első helyét foglalja el, de amennyiben a Jiul a hátralevő mérkőzését megnyeri, úgy a Jiul lesz az őszi első helyezett a Vulturii előtt. A vasár- napi forduló a favorit-csapatok győzelmét eredményezte. A bajnokság állása a következő:

Vulturii	11	7	3	1	30	16	17
Jiul	10	7	1	2	34	13	15
Phönix	11	6	1	4	34	13	13
Olimpia	10	6	1	3	30	19	13
Mures	10	5	1	4	22	18	11
Crai Iovan	10	5	1	4	20	27	11
CAMT	9	5	0	4	23	16	10
Rovine Grivita	10	4	0	6	32	23	8
Stăruinta	10	4	0	6	19	32	8
Soimi	8	3	2	3	10	15	8
CFR Simeria	10	3	1	6	19	29	7
Unirea	10	3	0	7	20	33	6
Victoria	9	0	1	8	7	44	1

A C-liga vasárnapi fordulóján az Aradot képviselő csapat, az Olimpia-PTT Lugoson (Lugojon) szenvedett vereséget. A forduló meglepetése a Mica győzelme az SSMR felett, az UDR folytatja győzelemi sorozatát, úgy hogy az őszi forduló biztos első helyezettjének tekinthető. A tabella állása a következő:

UDR	7	7	0	0	31	2	12
SSMR	9	6	1	2	23	13	13
Progresul	8	5	2	1	20	7	12
Electrica	8	5	1	2	20	14	11

CSML	8	4	1	3	17	19	9
Mica	7	4	0	3	14	16	8
Minerul	6	3	0	3	15	12	6
Olimpia-PTT	8	3	0	5	22	23	6
Banatul	6	2	2	2	7	11	6
Politechnica	9	1	2	6	7	25	4
Fulgerul	7	1	1	5	11	19	3
CFR Turnu-Severin	9	0	0	9	4	30	0

AMEFA—Juventus 0:0

Az AMEFA múlt vasárnapi játéka és a Ripensia felett aratott remek győzelem után a közönség felkavart várakozással tekintett a munkáscsapat aradi szereplése elé. Ellenfél a Juventus csapata volt, a nemzeti bajnokság utolsó helyezettje. A papírforma biztos győzelmét mutatott és ez be is következett volna, ha az AMEFA csak egy kis százalékát nyújtja annak a játéknak, amellyel a Ripensia otthonában győzte le. A munkáscsapat azonban ez- uttal ismét idegesen játszott, úgy, hogy a nagy- szerűen és sokszor a durvasággal menő kemény- séggel védekező Juventus ellen nem sikerült a győzelmet elérni. A közönség elégedetlenül tá- vózott a mérkőzésről, amelynek nézőterét a hi- deg idő ellenére is csaknem teljesen megtöl- tette. Az AMEFA teljesítményét bencolatva, elsősorban arra a hibára kell rámutatnunk, hogy a munkáscsapat a lapos passzjáték helyett ezúttal a magas labdákkal való játékot kultivál- ta, amely semmiesetre sem lehetett célravezet- tő egy olyan együttessel szemben, mint a Ju- ventus, amelynek valamennyi tagja jól fejlett, keményen küzdő és erős fizikumú játékos. Nem volt egy játékos, aki levitte volna a földre a labdát az AMEFA együttesében, mert az el- szántan védekező Juventus kapuját csak ez- zel a játékmóddal lehetett volna bevenni. A halfok állandóan magas labdákkal küldték tá- madásba a csatársort és ezeket jól hártotta el a Juventus pompásan küzdő védelme.

Egyénileg az AMEFA kapujában Sadovschi jól látta el feladatát, bár egy hibás kifutásából majdnem gól lett, a hátrvédet nem érheti gáncs, különösen Buiás játszott igen jól, a fe- dezetsorban csak Szurgyit lehet dicsérni, Szabó szürkén, Szaniszló II. pedig egyenesen rosszul játszott. A csatársorban Cucuia sérülése ellené- re igen jó teljesítményt nyújtott. Léb és Per- neki nem mutattak sokat, Feraru gyenge volt, Praszler viszont a mezőny legjobb csatára.

A Juventus együttesében Endrefi kiváló volt, nem egy nehéz helyzetben mentett vak- merően, a hátrvédet Vogl és Dragomirescu hi- bátlan teljesítményt nyújtottak, a fedezetek fő- leg a védekezésben jók: Brandabura, Braun és Petrescu a sorrend, a csatársorban Vaidat és Stanciut lehet dicsérni. A Juventus teljesítmé- nyét lerontotta az, hogy a durvasággal kemé- nyek.

A két csapat így állt fel:
AMEFA: Sadovschi—Kovács, Buiás,

Szurgyi, Szabó Béla, Szaniszló II.—Cucula, Léb, Perneki, Feraru, Praszler.

Juventus: Endrefi—Vogel, Dragomirescu—Petrescu, Braun, Brandabura—Vaida, Korony, Zainescu, Palmer, Stanciu.

Perneki indítja a labdát és az első percek tapogatódzása után a 6. p. Cucula beadásával Perneki jól megy el, Feraruhoz ad, ez Praszlerhez továbbit, azonban a szélső elveszti a labdát és oda a helyzet. A 8. p. a Juventus szögletet szerez, de kiaknázatlan. A 10. p. Cucula jól megy el, Endrefi azonban merész belevetéssel megszerzi a labdát. Öt perc múlva Korony jól teszi ki Vaidat, de a szélső ballábas lövése elkerüli a kaput. Praszler Léb kiadásával jól megy el, szép lövését Endrefi szögletre üti, a sarokrugás azonban eredménytelen. A játék most változatos, bár az AMEFA támadásai veszélyesebbek. A 31. p. Praszler jó beadását Feraru fölé lövi. A 33. p. sarokrugás a Juventus ellen, a beadás után Szabó lapos lövését Vogel a vonalon állítja le, a kirugott labdát Léb kapja, lövését Endrefi bravurral menti. Szép összjáték után Feraru nagy helyzetből mellé lö. Közben Cucula megsérül és 7 percig a pálya mellett ápolják. A 40. p. korner az AMEFA ellen, Vaida kapu mögé rugja a szögletrugást. A 42. p. Kovács vét kornert, Vaida beadását Palmer lécnek fejeli, Kovács szabadjára fel a helyzetet. A 43. p. Petrescu kornert vét, a beadás után Perneki fejesét fogja Endrefi.

Helycsere után a 3. p. a Juventus kornert ér el, Stanciu kapu mögé adja. A 7. p. Brandabura szereli szögletre Cuculát, a beadás eredménytelen, Feraru pedig biztos helyzetből mellé bombáz. A 10. p. Cucula beadását kornerre szerelik, Praszler kapu mögé küldi. Egy perc múlva Léb labdája Vogeltől pattan szögletre, Cucula háló mögé iveli a szögletrugást. A 14. p. a Juventus ér el eredménytelen kornert. A 17. p. Endrefi szép belevetéssel ment Léb elől, Feraru lövését pedig Endrefi tisztázza. A 23. p. Dragomirescu vét eredménytelen szögletrugást, Perneki szép egyéni játék után pedig mellé lö. A 28. p. Brandabura megrugja Lébet, aki kénytelen elhagyni a pályát. A 10 emberre zsugorodott AMEFA most erősen küzd, de semmire sem megy, sőt előbb a Juventus rohamoz. A 32. p. szögletet is ér el, Palmer faultja miatt eredménytelen. A 34. p. és 38. p. két kiaknázatlan szögletet ér el a Juventus, az utolsó percek pedig az AMEFA fölényre jegyében folynak le, de eredményt nem tudnak elérni a jól-tömörülő Juventus védelem mellett. Ciurel dr. jól vezette a meccset.

A Gloria pontszerzése Nagyváradon (Oradea)

Gloria—Crişana 1:1 (1:1)

Nagyvárad (Oradea). A Gloria csapata lelkes, lendületes játékkal győzelemmel felérő eldöntetlen eredményt harcolt ki a kitiünő és az utóbbi időben feljavult Crişana elleni mérkőzésen.

A Gloria kezdte a játékot és lendületes rohamokkal közelítette meg ellenfele kapuját. A 9. percben szép jobbdali akció után a labda Fritz elé került, akinek lövése nem tévesztette el a célt. A Gloria-nyomás tovább tart, de ennek ellenére a 20. percben a Crişana kiegyenlítéshez jut. Pfeiffer büntetőrugása védhetetlenül jut Theimler kapujába (1:1).

A második félidőben változatos játék alakult és végeredményben a mutatott játék alapján reálisan adódott az eldöntetlen eredmény.

A Gloria kapujában Theimler pompásan védett, Varjassy és Volentir szenzációsan játszottak, a fedezetsor legjobbja Weichert volt, Dobra és Lupuş is megfeleltek, a csatársorban Igna, Rohan és Fritz a legjobbak. A Crişana együttesében Fekete, Klein (a mezőny legjobbjai) és Bocşa jeleskedtek.

Victoria—Unirea-Tricolor 6:1 (4:1)

Bucureşti. A Victoria fiataljai remek játék után gólzáporos győzelmet arattak az Unirea-Tricolor felett. A Victoria nagy győzelme a vasárnap nagy meglepetése. A győztes csapat góljait Capuşan (3), Cociuban (2) és Muntean lőtték, az Unirea-Tricolor vigaszgólját Niculescu szerezte.

Ripensia—CAO 3:1 (2:1)

Temesvár (Timişoara). A Ripensia kemény küzdelem után győzte le a CAO csapatát, a mérkőzést a kapu előtt határozottabb csapat nyerte meg. Az 5. percben Rónai lövése a CAO vezető gólját jelenti, ezután a Ripensia rákapcsol és a 21. percben Bindea egyéni játéka után kiegyenlít, a 42. percben Bindea a vezető gólt szerzi meg csapatának. A szünet után még sokáig nyit a játék, míg a 33. percben tizenegyes van a CAO ellen, ezt Zombori értékesítette (3:1).

Universitatea—Chinezul-ILSA 6:1 (2:0)

Kolozsvár (Cluj). A teljesen letört csapat benyomását keltő Chinezul-ILSA csapata súlyos vereséget szenvedett. Az Universitatea

Döntetlenek napja az elsőosztályú bajnokságban

Arad. Az elsőosztályú bajnokság mai fordulóján három meccset játszottak le, amelynek során a Soimi—Transilvania, a Sparta és CAA megosztottak a pontokon, míg az Astra vereséget mért a Hakoah csapatára. A vasárnapi csonka forduló után a bajnoki tabella így alakult:

USA	11	7	2	2	36	16	16
Transilvania	11	6	3	2	18	21	15
Tricolor	11	6	2	3	29	16	14
CAA	11	6	2	3	19	17	14
SGA	10	5	2	3	24	12	12
Astra	9	5	—	4	13	14	10
Intelegerea	11	3	4	4	25	21	10
Hakoah	11	4	1	6	18	21	9
Soimi	10	1	5	4	8	14	7
Juventus	9	2	2	5	14	23	6
Sparta	9	2	1	6	16	28	5
Unirea	9	1	2	6	13	30	4

Beszámolóink a mérkőzésekről:

Soimi—CFR—Transilvania 0:0. A mérkőzés élvezetes és változatos játékot hozott, amelynek során a lelkesebb Soimi—CFR megérdemelten szerezte meg a meccs egyik pontját. A Soimiban a közvetlen védelem Jac-al az élen brillírozott, a halvesorban találjuk a mezőny legjobbját, Paltimeanut, a támadósor képtelen. A Transilvániában Ilin, Soll, Filimon és Hesz I. érdemelnek dicséretet. A mérkőzést egyébként erélytelen támadósorok és szívós

Csonka forduló a magyar nemzeti bajnokságban

Budapestről jelentik: A magyar nemzeti bajnokságban vasárnap mindössze öt meccset bonyolítottak le és általában a favoritok győztek, meglepetés csupán a Bocskay hatgólos győzelme a

A kiemelkedő

HAPAG őszi és téli szórakozási utak programja:

Társas utazások Floridába (az amerikai Rivierára) havonta.

HAPAG tanulmányutak Középamerikába, Kubába és Mexikóba havonta.

Nyugatindiai szigeteket, Florida, New-York dec. 6. — jan. 15.

Karácsonyi és szilveszteri utak a nyugatindiai szigetekre. dec. 20. — jan. 6.

A turákat a „Reliance”, „Milwaukee”, „Cordillera”, „Caribia” nevű szórakozási utakat lebonyolító hajók teszik meg.

„Nagyszerűen lehet utazni a HAPAG-gal!” Felvilágosításokat, prospektusokat díjtalanul küld:

Hamburg—Amerika Linie S. A. R. képviselője

K ü n s t l e r A.

Vízum- és utazási irodája 461
Arad, Bulev. Regina Maria No. 24.
Telefon 86.

góljait Szaniszló (3), Benkő, Poesteanu és Paunescu szereztek.

B-liga eredmények: Vulturii—Stăruința 6:1 (2:0). Olimpia—CAMT 3:1 (1:0). Crai Iovan—CFR Simeria 3:2 (1:1). Mureş—Victoria 6:0 (3:0). Jiul—Unirea 2:1 (1:1). Keleti csoport: Victoria—Maccabi 2:1 (0:0). Dragos Voda—Sporting 5:2. Tricolor—Iahn 1:1. C-liga mérkőzések eredményei: UDR—Minerul 3:0 (1:0). Banatul—Politechnica 3:3 (2:1). Progresul—Fulgerul 2:0 (0:0). Mica—SSMR 3:1 (1:0). CSML—Olimpia-PTT 5:2 (1:1). Az aradi csapat a Lugoson (Lugojon) megtartott meccs első félidőjében jól játszott, de a szünet után fedezetsora felmondta a szolgáltatást, a csapat visszaesett és nem tudták elkerülni a vereséget.

védelmek küzdelme jellemezte. Jó bíró volt Ciupuliga.

Sparta—CAA 1:1 (1:0). Érdekes küzdelmet hozott a két csapat találkozása, noha a CAA volt állandóan fölényben, a lelkes Sparta pontszerzése megérdemelt. Az első félidőben a Sparta-támadások a 43. p-ben jutnak eredményhez, amikor Detari I. sarokrugása után nagy kavardás van a CAA-kapu előtt és a szemfüles Szalat a hálóba kotorta a labdát (1:0). A második félidő 10. percében Éberlein lövése a kapufáról Prokopetz elé pattan, aki védhetetlen gólt lö. Szalait kiállítja a bíró, a befejezés előtt 10 perccel Miklósi lövése gól, azonban a bíró tévesen lesállítás miatt lefújta az akciót, holott Miklósi előtt áll mindkét Sparta-hátvéd. A Spartában Sándor, Kajtor, Dudás, Czere és Márton a legjobbak, míg a CAA-ban Hoffer, Vass, Gábor, Régnér I. és Párducz II. játéka emelkedett ki. Bíró: Goicea.

Astra—Hakoah 4:3 (3:0). Nívós és változatos küzdelmet hozott a két csapat találkozása, amelyet a határozottabban játszó Astra nyert meg. Iovin, Fábán és Iovin góljaival az Astra már 3 gólos vezetéssel fordult, majd a szünet után a 20. p-ben Drecin révén a negyediket is megszerzi. Ezután a Hakoah jön fel, de csak szépen tud Seruga, Rosenbach és Seruga góljaival. A győztes csapatban Lazar, Ujj, Iancu, Fábán és Iovin érdemelnek dicséretet, a Hakoahban Posztos, Bahner, Gallov, Rosenbach és Seruga nyújtottak kiemelkedőt. Darázs bíró jól vezette a meccset.

Budafok felett. A meccsekről az alábbi beszámolót adjuk:

III. Ker.—Erzsébet—Soroksár 2:0 (1:0). A III. Kerület csapata megérdemelten győzte le az Er-So csapatát. A 2. percben Tamássy szerezte meg az első gólt, szünet után a 28. percben Vig V. lőtte a kerületiek második és egyben utolsó gólját.

Szeged FC—Budai „11” 2:1 (1:0). A Szeged FC csak nehéz küzdelem után győzte le a lelkesen küzdő budai csapatát, amely eldöntetlenül érdemelt volna. Ördögh a 17. percben Szegednek szerezte meg a vezetést, amelyet szünet után a 9. percben Keresztes egyenlített. A győztes góllért nagy küzdelem indult meg és a 29. percben Berecz lőtte a szegediek győztes gólját.

Phöbus—Kispest 3:2 (2:1). A Phöbus és a Kispest találkozása érdekes küzdelmet hozott, amelyet a Phöbusnak sikerült megnyernie. A 9. percben P. Szabó lőtte az első gólt, amelyet Déri a 14. percben egyenlített. A 28. percben Szemere öngóljával a Phöbus fordul előnyvel. Szünet után a 14. percben Turai II. góloz, a 23. percben pedig Nemes szépít az eredményen.

Bocskai—Budafok 6:0 (4:0). A Debrecenben lebonyolított mérkőzésen a Budafok meglepően nagyarányú vereséget szenvedett a nagy góllövő formában levő Bocskaitól. Finta (2) és Berecz (2) lőtték az első félidő góljait, majd szünet után előbb Finta fejezt újabb gólt, a végeredményt pedig Teleki állította be.

Elektromos—Haladás 0:0. A két csapat Szombathelyen lebonyolított mérkőzése a mutatott játékknak megfelelően gólnélküli döntetlenül hozott.

Győr. A budapesti MAC és Győri VC csapatai között Győrben lebonyolított kardcsapatmérkőzésen a budapestiek 10:6 arányban győztek. A verseny keretében Kabos olimpiai bajnok Tuzsády mesterral akadémiaozott, ugyszintén Elek Ilona olimpiai vívóbajnoknő is akadémiaát mutatott be.

Aradi eredmények. Másodosztályu bajnokság: Slavia—Banatul 4:2 (2:1). Ifjúsági bajnokság: Tricolor—Fortuna 6:0 (1:0). CAA—Transilvania 3:0 (1:0). Hakoah—Intelegerea 1:1 (1:0). Crişana—USA 3:0 (1:0). Barátságos mérkőzések: AMEFA II.—USA komb. 4:1 (2:0). SGA—Crişana 5:2 (3:1).

110 ezer néző előtt folyt le a német—olasz mérkőzés

Németország—Olaszország 2:2 (2:1)

Berlin. Az olasz—német labdarúgó mérkőzést oly nagy közönség előtt játszották le vasárnap délután, aminő még sohasem gyűlt össze Európában egy futballmérkőzés megtekintésére. Hatvanhét különvont hetvenezer vidéki nézőt hozott Berlinbe. A fővárosból negyvenezeren szemlélték végig a rendkívül izgalmas és érdekes országközi mérkőzést, amely eldöntetlen eredménnyel fejeződött be.

A mérkőzés előtt egy percnél felállással adóztak az Isis német hajó 39 halálos áldozata emlékére, majd kezdetét vette a mérkőzés. A száztízezer néző lelkes biztatása mellett folyt a játék és már a második percben az olaszok — a német védelem hibája folytán — gólt értek el. Egészen a féldíj végéig változatos küz-

delmet hozott a játék és csak öt perccel a féldíj befejezése előtt sikerült a németeknek kiegyenlíteni, majd röviddel utána egy büntetőrugás révén a vezetést megszerezni. A második féldíj ötödik percében az olaszok kiegyenlítették s bár az egész hevesebb iramu játékot folytatott mind a két csapat, az eredmény eldöntetlen maradt.

Gyenge játék után Budapest válogatottja vereséget szenvedett Párisban

Páris—Budapest 2:1 (1:0)

Párisból jelentik: Hatalmas érdeklődés mellett bonyolították le a két város közötti válogatott futballmérkőzést, amelyet a párisiak nyertek mini-

Az „Aradi Közlöny” Bucurestiben a következő újságkioszkokban kapható:

- „Hotel Tanescu”-val szemben (Str. Regalan.)
- Calea Victoriei. Picadilly-kávéházzal szemben.
- Calea Victoriei és Boulevardul Academie mindkét sarkán.
- „Athene Palace” szállodával szemben levő sarkokbódében.
- „Grand Hotel”-el szemben, a főposta sarkán.

„OLLA” GUMMI

„OLLA” Gummi. — Orvosiilag ajánlva. Huszonhat állam egészségét óvja. — Ügyeljen az „OLLA” márkára, ne fogadjon el utánzatokat.

málsan a gyengén játszó budapesti válogatott felett, amelyben a Hungária és a Ferencváros játékosai szerepeltek. A budapestiek egyetlen gólját Turai szerezte. Bíró: Leclerg.

Szabó Miklós pompás távfutógyőzelme Berlinben

Berlinből jelentik: Nagy érdeklődés mellett bonyolították le a fedettpálya verseny keretében a 3000 méteres síkfutást, amely a magyar Szabó Miklósnak hozott pompás sikert. A nagy nemzetközi konkurenciában győztesként került ki a versenyből. Az eredmény az alábbi: 1. Szabó Miklós 8 p. 04.2 mp., 2. Noji lengyel, 3. Schaumburg német, 4. Iso Hollo finn. Az idő világrekord lenne, azonban valószínű, hogy a 200-as méretű pályán a körök számlálásánál tévedtek és az eredmény 2800 méteren futótnak felel meg.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Egy apróhirdetés **20 lej.** Minden további ára 10 szóig csupán **1:1 szó 2 lej. 1:1**

Az apróhirdetések előre fizetendők.

Apróhirdetéseket este **9 óráig** vesznek fel az Aradi Közlöny kiadóhivatalai. Telefon: 151.

Főkiadóhivatal: Bulevardul Regele Ferdinand 4.

LEVELEZÉS

Tervbevett történelemirodalmi mű angol levelezését ki vállalná szíveskedő? Előkelő készséget tanúsítok, teljes címmel leírt eme hajlandóságokat a kiadóhivatal „ismeretlen költő” jelige alatt továbbít. 5566

ALKALMAZÁS

PERFEKT szakácsné elsejére feivételük Str. Cloşca 7. II. em. 5525

ROMÁNUL tudó, borkezelésben jártassággal bíró pincemestert keresünk. Pintér-mester előnyben. Ajánlatot: Alcovina, Caransebes. 5531

Mindenes szobalányt azonnali belépésre keresek. Str. Eminescu 17., földszint, balra.

FIATAL, szerényigényű, kereskedő-megédes keresek vegyeskereskedésbe. Rumány nyelv tudása szükséges. Írásban ajánkozas fizetési igények megjelölésével: Berkovits I. Vajta de joş. 5572

EGY jobb leány, ki szobalányi teendőket is vegzi, december 15-ére felvétetik. Özv. László Sándorné, Str. Crisana 5. 5578

LAKÁS

KIADÓ bútorozott szoba 2 személynek elátással december 1-re. Cim a kiadóhivatalban. 5567

Háromszobás lakás, modern, erkélyes, kiadó 1937. május 1-től, Str. Guiba Birta 18. 5568

Egy- vagy kétszobás modern lakást sürgősen keresek. Címeket kérem a kiadóba, 5578

Kétszobás földszobás lakás december 1-re kiadó, alkalmas garzonlakásnak is Str. Iosif Vulcan 16. 5577

INGATLAN

Kisebb bérházat keresünk megvételre belváros a központjában. Ajánlatokat „800.000” jellegre a kiadóhivatalba.

VÉTEL ÉS ELADÁS

Aranyat, ezüstöt, antik-ékszereket és tárgyakat veszek. Hartmann Kálmán ékszerész Arad, Minorita-palota. 5277

Eladók rendkívül olcsón háztartási cikkek, lámpák, kották, márványlap, látszó, egyes butordarabok, könyvek, stb. Cim a kiadóhivatalban.

Dióbelet bármilyen mennyiségben vásárolunk. Megmíntázott ajánlatot kérünk „Clujul” Intreprindere Comerciale Bucureşti, Brezo sau 42. 5570

Gyönyörű ebédőperzsa, nutria-bunda, szalagarnitúra, szesreter, ebédítő, gyapjufonal esadó. „ARS” bizom. üzlet, Str. Eminescu 30.

TRANSPORT hordó 5 waggon 1935. és 1936-ban készült, hitelesítve van, esadó. Buzas és Társa, Derna de Sus, jud. Biur. 5569

ELADÓ 8 drb. fajtehén, nagy tejhozammal. Valamint a tehenészethez szükséges hozzávalókkal és vevőkörrel (kanna, uveg stb.) Cim a kiadóban. 5490

PHONOPHOR nallóparatust mikrofonnal erősíthetőt, csonthoz is illesztetőt vennék. Cim a kiadóban. 5575

ZONGORA I-ső rendű rövid keresztmurog, eladó olcsón. Str. Cioio Pop 6-8. sz., bejárat Str. Desseanu. 5576

GERENDÁK, szarufák, pallók, deszkák, bejárókapuk, üveges ajtók, felülvilágító ablakok, falkötővasak, sinek a Patria Fűrészüzem bontásából, a helyszínen. Calea Radnei 18-20. alatt olcsón eladók. 5541

Dobozgyári gépeket prompt vennék. Ajánlatokat „Keszpénz” jellegre Rudolf Mosse, Oradea.

Klubgarnitúra 2600, világosháló 5000, fekete könyvszekrény, modern dióebédítő, csöngarnitúra gyerekeknek, 12 személyes étkezőszerviz, konyhabutor, 3 részes afric-matrac, ottománok, Singer-gépek eladók: „Comisio”, Dacia mellett.

ÖZLETEK

FORGALMAS helyen jólbevezetett fa-üzletnelyiség azonnali kiadó. Cim a kiadóban. 5574

KOLÓNFELEK

INGYEN kapható cca 100 kocsifelhőttel való rövid. Weisz, Str. Col. Paulian 5. Kisszentmiklós. 5576

TISZTA MOSOTT RONGYOT gépek tisztítására kisebb tételben keresünk megvételre. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 100

Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

KEDD, NOVEMBER 17.

Bucureşti. 6.30: Torna, rádió-hírek, reggeli hangverseny. (Zártartási és gyógyászati tanácsok. 13.00: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállás. 13.15: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, vizállás, tőzsde, hírek. — 14.30: Könnyű zene. 15.00: Utolsó hírek. 18.00: Felolvasás. 18.10: Gramofonlemez. 19.00: Időjelzés, időjárás, aktuális hírek. 19.10: Könnyű zene. 19.55: Rádiógyetem. 20.55: Tana Nanescu énekel. 21.15: Stella Vlădescu felolvasása. 21.30: Szimfonikus hangverseny. Közben 22.30: hírek, sport. 23.15: A Mutaffian-mandolinzenekar játéka. 23.45: Hírek a külföld számára franciául és németül. 23.55: Hírek

Budapest I. 7.45: Torna. Utána hanglemezek. 8.20: Étrend. 11: Hírek. — 11.20: Felolvasás. 11.45: Felolvasás. 1: Déli harangszó. 1.05: Radics Jóska és cigányzenekara. Közben kb. 1.30: Hírek. 2.20: Időjelzés. 2.30: A rádió szalonzenekara. 3.40: Hírek, étrend. 5.10: Asszonyok tanácsadója. 5.45: Időjelzés, hírek. 6: A világháboru utáni lakásépítés Magyarországon. 6.30: Tihanyi Vilma énekel. 7: A „Turul” Szövetség szegedi kerületének disztáborozása. 7.50: Hanglemezek. 9: Hangjáték. 10.10: Hírek. 10.35: Cigányzenekar. Közben kb. 11: Időjárásjelentés. 12: Melles magyar vonósnégyes. Éjjel 1.05: Hírek.

Budapest II. 7-7.45: Lehár-hanglemez. 7.50-8.15: Mezőgazdasági félsóra. 9-9.30: Lány Frisbét csembalósámai. 9.35-9.50: Hírek. 9.55-10.45: Szalonzenekar.

Belgrád. 6.20: Népdalok. 6.45: Gramofon. 7: Jazz. 8.50: Hausser hegedűművész hangversenye. 10.20: Rádiózenekar. 11.20: Hangverseny.

Bécs. 8.25: Gramofon. 1: Gramofon. 3: Feuermann-lemez. 6.30: Hangverseny. 9: Bécsi melódiák, vezényel Josef Holzer, közvetítés. Borsos Fe-

renc tenor. 11.20: Vonósnégyes. — 12.15: Szórakoztató zene.

Deutschlandsender. 7.30: Könnyű zene. 5: Szórakoztató zene. 7: Baebler tenor francia népdalokat énekel. 8: Berlini légi szórakoztató zene dallalok. 9.10: Házizene. 12: A legjobb tánczenekarok lemezei.

Pozsony. 11: Magyar hírek. 4.25: Irodalmi óra, majd balladák. 6.30: Dalok. 7: Magyar adás. 7.45: Zenés keresztmetszet. 9.40: Kamarazene. — 11.30: Gramofon.

Milano. 12.30: Szórakoztató zene. 1.15: Gramofon. 5.15: Táncczene. 8: Szórakoztató zene. 9.40: „Ma non”. Massenet operája.

SZERDA, NOVEMBER 18.

Bucureşti. 6.30: Ritmikus torna, rádió-hírek, reggeli gramofonhangverseny, háztartási és gyógyászati tanácsok. 13.00: Időjelzés, kulturális hírek, sport, vizállás. 13.15: Déli hangverseny. 14.10: Időjelzés, vizállás, tőzsde, hírek. 14.30: Gramofonlemez. 15: Utolsó hírek, tőzsde. 18.00: Könnyű zene. 18.30: Lett zene. 19.00: Időjelzés. 19.03: A rádiózenekar hangversenye. énekszámokkal. 20.00: Rádiógyetem. 20.20: Olasz aktuális hírek. 20.35: Verdi: „Aida”, opera 4 felvonásban. A felvonások között: I.: Könyvszemle. II.: Sport. III.: Hírek. 23.45: Hírek a külföld számára francia és német nyelven. 23.55: Utolsó hírek.

Budapest I. 7.45: Torna. Utána: Hanglemezek. 8.20: Étrend. 11.00: Hírek. 11.20: A fehér indiánok. (Felolvasás) 11.45: A deákuti vármegye. (Felolvasás.) 13.00: Déli harangszó. 13.05: Hanglemez Közben kb. 13.30: Hírek. 2.20: Időjelzés. 2.30: Szimfonikus Zenekar. 3.40: Hírek, étrend. 5.15: Időjelzés, hírek. 6.00: Déli Adás. 6.30: Cimbalmozók. 7.00: Kurlina Siml és cigányzenekara. 7.50: A Nyírség. 8.20: Rigó Magda énekel. 8.50: Lapzártá. Vidám csevegés. 9.20: Operaházi zenekar. 10.40: Hírek. 11.00: Külügyi negyedóra. 11.15: Táncclemezek. 12.00: Hírek francia és olasz nyelven. 11.05: Szalonzenekar. Éjjel 13.05: Hírek.

Budapest II. 7.20-7.45: Olasz nyelvoktatás. 7.55-8.15: Cigányzenekar. 8.50-9.45: Hanglemez. 9.50-10.10 Hírek.

Belgrád. 2.15: Gramofon. 7.00: M. Blinicki énekel. 8.50: Népdalok. 10.30: Gramofon. 11.20: Vonósnégyes.

Pozsony. 12.05: Katonazene. 13.15: Gramofon. 2.40: Gramofon. 6.15: Ifjúsági óra. 7.00: Magyar adás. zongorahangverseny. 8.00: Delibes Coppeliája átdoigozásában.

Milano. 13.15: Gramofon. 13.40: Hangversenytrió. 6.15: N. Maissa zongoraművész hangversenye. 8.00: Szórakoztató zene. 9.40: Luigi Bonelli hangjátéka. 10.05: Szimfonikus hangverseny. 12.15: Táncczene.

Legujabb jelentéseink:

Lapedatu lett a szenátus új elnöke

— „Nem teszek különbséget többségi és kisebbségi törvényhozó között,“ —
mondotta az új elnök

Bucurestiből jelentik: A szenátus tagjai ma délután 4 órakor gyűltek össze alakuló-ülésre. Az elnöki széket C. Dimitriu, az eddigi elnök foglalta el, aki megnyitván az ülést, Purcareanu alelnöknek adta át a szót. A szenátus volt alelnöke a liberális párt határozatával szemben azt javasolta az egész szenátus élénk éljenése közben, hogy újból Dimitriut válasszák meg elnöknek. A volt elnök mélyen megindulva a szenátorok ragaszkodásának tüntető megnyilvánulásától, ezt mondotta:

— Bármilyen sokra értékelem a személyemmel szemben megnyilvánult figyelmet és ragaszkodást, kénytelen vagyok azt magasabb szempontokból elhárítani. Amikor az államfő felhívást ad ki minden román összetartására, nagy hiba lenne a szenátust átalakítani személyi harcok színjére. A szenátusnak elől kell járni a jó példával és annak a ragaszkodásnak bizonyítékával, amellyel az ország legdrágább és nekünk legkedvesebb részével szemben viseltetem, megköszönve megválasztásomat, lemondok erről a tisztségről és javaslom, hogy az intézmény elnökévé Alexandru Lapedatu, Erdély (Ardeal) képviselőjét, az Akadémia elnökét és tárca nélküli miniszterét válasszák meg. Benne

annak az országrésznek képviselőjét látjuk, amelyet semmiféle emberi erő nem választhat el tőlünk.

A volt elnök beszédének hatása alatt a szenátus egyhangulag Lapedatut választotta meg elnökévé.

Az új elnök székfoglaló beszédében köszönetet mondott egy a többségi, mint a kisebbségi szenátoroknak, akiknek hozzájárulásával választották meg őt egyhangulag a szenátus elnökéül.

Biztosítja a szenátust, hogy nem fog különbséget tenni a tanácskozáskor vezetésénél többségi és kisebbségi képviselők között.

És minthogy — folytatta az elnök — megválasztásomnak ezáltal különös jelentősége is van, nevezetesen a csatolt területek egységének hangoztatása az anyaországgal — megíszítelve érzem magam annak az országrésznek nevében is, amelyet az egyesülés óta megszakítás nélkül képviselek a törvényhozásban.

Ezután a szenátus alelnökeit választották meg Alimanishteanu, Al. Sandulescu, Purcareanu, Bunescu, Ciugureanu és Hakman személyében.

A képviselőház is ma délután tartotta meg alakuló ülését. Elnök újból Saveanu lett.

Bratianu Dinu: „A revízió egyértelmű a háborúval“

Párisból jelentik: Az „L'Intransigeant“ érdekes interjú közöl Bratianu Dinuval, aki többek között a következőket mondotta:

— A revízió egyértelmű volna a háború előidézésével. A trianoni szerződés véget vetett egy történelmi igazságtalanságnak. Ami Erdélyt (Ardealt) illeti, arra kijelenthetem, hogy a lakosság többsége román, még a határmenti vármegyékben is. A magyarság a lakosságnak

csak tizennyolc százalékát képviseli. A nálunk élő kisebbségek jobb helyzetnek örvendenek, mint amiként a magyar nép él Magyarországon. Megemlítjük ennek igazolására az agrárreformot. Az együttműködés a két ország között lehetséges, sőt kívánatos, azonban ezt csak az őszinteségre és kölcsönös megértésre lehet alapítani és mindenekelőtt a határokat érinthetlenségére. (Rador).

Leleplezések a német hadikészülődésekről

Javu óban az angol—olasz viszony — Ciano gróf elutazott Budapestről

Budapestről jelentik: Ciano gróf budapesti tartózkodásáról a következő hivatalos jelentést adták ki:

Ciano gróf olasz külügyminiszter budapesti tartózkodása alatt több ízben tanácskozott Darányi miniszterelnökkel és Kánya külügyminiszterrel. Napirendre kerültek a két országot közösen érdeklő kérdések, amelyeket a legbarátságosabb szellemben tárgyaltak le és minden kérdésben megállapították a felelősségek azonosságát. (Rador).

Budapestről jelentik: Ciano gróf olasz külügyminiszter és felesége, valamint kísérete hétfőn délután Örkénytáborát látogatta meg. Az olasz külügyminiszter és felesége este 8 órakor a Déli vasúti pályaudvarról a menetrendszerű trieszti gyorssal elutazott Budapestről.

A lapok megírták, hogy az osztrák kormány egyik tagja legközelebb Berlinbe utazik, hogy tárgyalásokat folytasson bizonyos függő kérdésekről a német birodalmi kormánnyal. Hivatalos közlés szerint

Schmidt Guido osztrák külügyi államtitkár csütörtökön utazik el kétnapos tartózkodásra a német fővárosba.

Rómából jelentik: Grandi londoni olasz nagykövet a legközelebbi napokban hazaérkezik Rómába, hogy személyesen tegyen jelentést az

Az angol admirális pontosan informálva van Németországnak az Északi és Balti tengeri hadikészülődéseiről. A kieli kikötőt nagy kaliberű ágyúkkal erősítették meg és a kikötőt védő Lanoe és Friedrichshort erődítményeket akcióképessé tették. A Friz szigeteket is megerősítették és azok most jobban védhető állapotban vannak, mint a világháború idején. A partmenti légirajok éjjel-nappal szolgálatot teljesítenek. Mindezekből megállapítható, hogy a német birodalom hadianyagkészletét itt halmozták fel, mert a német nagyvezérkar véleménye szerint ez a rész a birodalom legjobban megvédhető területe. E rész ellen támadást csakis Dánián keresztül lehetne vezetni, viszont a német hadsereg 48 óra belül el tudja foglalni egész Dániát. A hadsereg motorizált osztagai órák alatt behatolhatnak Schleswigbe és a német légihaderőknek Kopenhága teljesen ki volna szolgáltatva. Ezenkívül Dánia élelmezési házislal is szolgálhatna a német hadseregnek. (Rador).

Felrobbant egy francia löpőgyár

Marseilleből jelentik: A Sain Chamas-i löpőgyár felrobbant. A borzalmas robbanás következtében harmincan meghaltak és több, mint százán megsebesültek.

A 15.ik hadtest parancsnokságának jelentése szerint a Saint Chamas-i robbanás halálos áldozatainak száma 30, a sebesülteké azonban 200-ra emelkedett. A hatóságok vezetői a helyszínen vannak és résztvesznek a mentési munkálatokban. Sok személyautót és teherautót küldtek a robbanás színhelyére, hogy kéznél legyenek.

Bizottságot szerveztek az országvédelem egységesítésére

Bucurestiből jelentik: A „Monitorul Oficial“ lap szombati száma nagyfontosságú királyi rendeletet közöl. A rendelet felállítja az ország védelmének egységesítését szolgáló bizottságot. A bizottságnak az a feladata, hogy a nemzetvédelmi minisztérium, továbbá a légi és tengerészeti minisztérium hatásköre alá tartozó nemzetvédelmi erők megfelelő együttműködését biztosítsa. Elnöke a miniszterelnök, tagjai a nemzetvédelmi miniszter, a légügyi és tengerészeti miniszter, végül a vezérkar főnöke. A bizottság határozatainak gyakorlati végrehajtója a nagyvezérkar.

Belgium és Csehszlovákia csatlakoznak a Németországhoz küldendő jegyzékhez

Párisból jelentik: Delbos francia külügyminiszter hétfőn visszatért a fővárosba és megkezdte a diplomáciai tárgyalásokat a legutóbbi német lépéssel kapcsolatban. Az előzetes puhatolódás alapján meg lehet állapítani, hogy több hataom előterjesztést tesz az ügyben. Így Belgium és Csehszlovákia is csatlakoznak a meginduló diplomáciai munkához. Egyelőre még nem tudják, hogy milyen alakot ölt az akció és együttes jegyzéket nyújtanak-e át, vagy pedig külön lépéseket tesznek.

Genfi jelentés szerint Clauzel francia követ felkereste Motta szövetségstanácsi elnököt, akinek aziránt érdeklődött, hogy milyen magatartást tanúsít a svájci kormány a német lépéssel szemben.

Elfoglalták Madridot a felkelő csapatok

Madridból jelentik: A marokkói katonák és a légionáriusok tegnap szuronyrohammal elfoglalták Casa del Campot, amelyet eddig a kormányhaderők védtek hősiessé. A nemzetiek tüzésége délután 1 órakor már az egyetemi városrészből indított tüzharcot.

Salamancából jelentik: A nemzeti csapatok tegnap elfoglalták mindazokat a pontokat, amelyeket a hadvezetőség kitűzött. Legelőször a Casa del Campot, az egyetemi városrészt és a főváros északnyugati részének egyes pontjait vették birtokukba. Ugyancsak elfoglalták Conestrina falut és a Cogoludo-Jadraque felé vezető utvonalat.

Berlinből jelentik: A külképviseletek ideérkezett egybehangzó jelentése szerint ma délelőtt a nemzeti csapatok bevonultak Madrid belvárosába és a középületekre felvonták a nemzeti kormány zászlaját.

Politikai amnesztia készül a kisebbségek számára

Bucurestiből jelentik: A „Curentul“ értesítése szerint Iorga professzor volt miniszterelnök ma audiencián jelenik meg az uralkodó előtt. A kihallgatás során Iorga arra fogja kérni a királyt, hogy a december elsejei ünnep alkalmából közkegyelemben részesítse a kisebbségi politikai bűnösöket és ezzel is adja tanujelét a román nép humanitásának még azokkal szemben is, akik az állam érdekei ellen cselekedtek. A „Curentul“ szerint Iorga professzor javaslatát maga Tătărescu miniszterelnök is támogatni fogja.

A szerkesztésért:

Dr. STAUBER JÁNOS
felel.